

Izegrim

A. Thiry

bron

A. Thiry, *Izegrim*. Querido, Amsterdam 1929

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/thir001izeg01_01/colofon.php

© 2016 dbnl / erven A. Thiry

Het vertelselke

EERLIJK gezegd, nooit had ik kunnen veronderstellen dat hij werkelijk bestaan had!

En als ik ooit groote oogen trok dan was het dien achternoen, toen Trintje Nieuwejaers - het oude kapmaaksterke uit den Kleinen Bril die toch zoo smakelijk en echt vertellen kon en bij wie ik, in die dagen van jong, geestdriftig ontwaken op het leven en de kunst in ons schoon, wit stedeke, nogal eens kwam om uit heuren ouden mond vergeten liedjes af te luisteren - mij iets van den Izegrim zijnen lotingsdag te vertellen begon!

Tot dan toe was hij voor mij niets anders geweest dan de bokachtige poesjenel uit het fabelke, waarmee vaders en moeders hun kinderen bang maakten, ter vermaning tegen 't koppen, wringen en tegenspreken.

't Heette in dat fabelke dat hij gewoond had in 't Lammeke', den lakenwinkel aan de Hooge Brug, en dat hij de grootste koppigaard en wringer was dien ze van-zijn-leven in ons stadje

hadden gekend. Daarom juist had men hem den Izegrim genoemd. Hij had gewrongen tegen zijn ouders, tegen zijn meesters, tegen de pastoors en later tegen zijn vrouw, totdat de duvel in hoogsteigen persoon aan zijn slippers kwam trekken en hij zich zelf recht in het malheur wrong.

Dat was een bibber-gevende geschiedenis dat laatste!

Eens op een nacht keerde hij van een konijnen-souper in 'Den Rozenhoed', waar hij weer eens met jan-en-alleman ruzie had gemaakt, terug naar huis. Op 't hoekske van de Rechtestraat, vlak onder het Lievevrouwkapelleken met heur schraal lantaarn-lichtje, komt hij een langen, graat-mageren vent tegen, gedraaid in een Spaanschen mantel en met op zijn muts een dunne, buigende pluim. 't Was de duvel, maar Izegrim zag het niet.

'Da's goed da'ge naar huis gaat, Izegrim,' zegt de duvel.

'k Ga ni naar huis, stopnaald!' snauwt Izegrim hem kwaad terug en om het te bewijzen aan dien vreemde die onder 't lantaarnke blijft staan, stapt hij zijn

deur voorbij en de brug op. Maar eer hij vijf stappen verder is, wip! daar staat de duvel weer vóór hem. ‘Da's goed da'ge de brug overgaat!’ zegt hij. ‘k Ga de brug ni over, potverblomme!’ sist Izegrim den andere in 't gezicht en temet keert hij zich om en marcheert onder de linden de Kaai af. ‘Wa' peinst dat stukske reus!’ grinnikt hij, en hij lonkt eens om of de vent hem niet volgt. Necë, hij staat ginder nog op de brug. Hij denkt eraan den Grooten-Bril in te slaan en zoo langs 't Kattestraatje naar huis te muizen. Maar zijn gedacht is nog niet klaar, of die panlat is daar weer. ‘Da's goed, dat ge langs 't Kattestraatje naar huis gaat!’ zegt hij en hij knikt goedkeurend. ‘k Zeg u da'k ni naar huis ga!’ ratelt het uit Izegrim zijnen mond en kordaat stapt hij de Mollpoort door en den donkeren buiten op!

Daarmee had de duvel hem de stad uit, met niets meer dan zijnen. ‘t Is goed da'ge naar huis gaat!’ En hij zei het nog en nog en bleef het zeggen, en die Izegrim, lijk een echte steinezel, zei altijd: ‘Neeë, 'k gaan ni' naar

huis!' En ja, na 't een eindeke kwam een ander, en zoo stapte hij naar Duffel en Waelhem, Mechelen en Brussel, stapte de Walenpays door en Frankrijk in, en nooit ofte nooit hadden ze nog iets gehoord van hem! Men moest niet vragen waarheen de duvel hem gejaagd had alzoo, dat liet zich vanzelf begrijpen!

Zoo ongeveer luidde dat verschrikkelijk vertelselke.

Als kind had ik er menigen keer danig zitten bij bibberen en beven. Maar nadien had ik er evenveel moeten om lachen en had hem toen ook, samen met Roeland-met-den-gloeienden-tand en 't Menneke-op-de-maan, die andere terriebele exempelen voor broekventjes die met vuur speelden of 's Zondags slavelijken arbeid verrichten, opgeruimd naar den rommelzolder.

En met dien sinjeur kwam Trintje nu voor de pinnen! En nogal wel met iets van zijnen lotersdag!

Trintje merkte wel mijn verwondering, want plots zweeg ze en keek me vragend aan van nevens den verveloo-

zen houten vrouwenkop, waarop een zwarte kornetmuts lag gebonden, die ze met peersche blommekens aan het gameeren was.

‘Waarom beziede gij mij zoo curieus?’ vroeg ze. ‘t Is zoo precies alsof ge mij niet gelooft.’

‘Maar Trintje!’ lachte ik nu luid. ‘Die heeft immers niet bestaan, dien Izegrim! Da' maakte mij niet wijs!’

‘Watte?.... Ni' bestaan?.... Den Izegrim ni bestaan? Waar haalde gij dat toch uit!’ vroeg ze kwaad-verwonderd en heur bril-oogskens begonnen te pimpelen.

‘Da' zou wel 't laatste zijn!’ lachte ik verder. ‘Binnen kort zal 't Menneke-op-de-maan ook nog bestaan hebben zekers?’

‘k Spreek niet van 't Menneke-op-demaan,’ sprak Trintje driftig. ‘k Spreek over den Izegrim. Die heeft bestaan zoo echt als ik hier zit. Ge wilt me toch ni leugenachtig maken? Heel de stad heeft hem gekend. Vraag het maar aan wie da'ge wilt. En zoolang is het nog niet geleden ook niet. Dertig jaar misschien. 'k Zal u meer zeggen. Ik

hier, ziel ik ben zijn eigen nicht, wij zijn gezusters kinderen. Geloofst ge mij nu?’

Daar zat ik, ik die mij al zoo goed op de hoogte waande van alles wat er origineels en plesants binnen onze olmbepante veste fleurde!

‘Maar dat vertelselke met den duvel dan?’

‘Och! da' zot vertelselke! 'k Zou willen weten wie er dat steertje nog heeft aangeknoopt! Precies of het zoo nog ni' erg genoeg was!’ zei ze.

Met een zucht kwam ze recht en hoofdschuddend nam ze een bebloemde tas uit heur glazen kast om zich uit den koperen koffiepote op de stoof en kommeke troost in te schenken.

‘Was het zoo erg, Trintje?’

‘Zwijg stil! Meer dan erg was het! Soms kan ik er nog ni' van over dat zoo iets in ons' familie moest gebeuren en dat nogal in 't huis van zoo'nen doodgoeien vent lijk onze Nonkel Pier er eene was. Ge moogt me gelooven of ni', maar 't is echtig zoo: Nonkel is er den put van ingegaan, Tante Fien is er den put van ingegaan en Nicht

Marie, zijn vrouw, later ookal. 'k Ben nu al zoo oud, ni-waar Toontje, 'k ken de menschen zoo goed als mijn eigen, maar onzen Izegrim, die begrijp ik nu nog niet. Daar was een tijd dat ik dacht: 't kan ni anders of dien is bezeten. En 'k ben toen zelfs, zonder dat iemand er van wist, naar Pater Minne in de Kluis geweest, of het niet goed zou zijn om hem te doen belezen. Maar de Pater lachte mij uit. Dan zoude nog wat anders beleven, Trintje! zei hij. Ja, da' zei hij. Precies of dees nog geen toppunt was!'

Trintje zette zich met heur kommeke in den biezen zetel nevens de stoof.

'Zie, ge zult er wel mee lachen, maar toch is het zoo: van als hij nog in zijn wieg lag was het al zoo'nen contraverse. 'k Heb er thuis honderde keeren hooren over spreken. 's Nachts lag mijnheerke zoo wakker als een vink, stampte, bleette, smeedt zijn deksel waar het vliegen wilde en overdag sliiep hij lijk een Turk. Hoe dikwijls hij zijn tutterflesch uit Tante Fien heur handen heeft geslagen was op 't laatste ni-meer te tellen. Wat ze daar hebben mee af-

gezien! Onze Nonkel en ons' Tant, ze werden er mager van! Maar 't was niets vergeleken bij wat het later werd! Hij heette toen nog Melse, en eerst nadien zijn ze er Izegrim gaan tegen zeggen. 'k Weet nog heel goed hoe dat gekomen is. Hij was toen een broekventje van nog geen tafel hoog en zijn zusterke had dien dag van ons een jong katje gekregen. Wat er in dien jongen omging, 'k begrijp het niet, maar zoo al met een keer pakte hij dat katje bij den strot op en neep het tusschen zijn twee handen dood. We zagen het eerst als het te laat was. Och, och! En hij lachte en sprong rond met zijn armen omhoog en riep: 'k heb ons Irma heur katteke doodgenepen. Nonkel Pier heeft hem toen zijn broekske warm gezet en Tante Fien en Irmake schreiden, maar geen traantje kwam eruit, geen piepje. Ja, eens uit hun handen, liep hij den hof in en fier lijk een haantje ging hij het aan de geburen vertellen. En zoo deed het katteke zei hij: en hij snakte met een grijnzenden mond naar asem, liet zijn oogen rollen en klauwde met zijn han-

den, om dan een beetje later zijn oog en te laten breken en zijn kop te laten vallen. Toke Broes, die dat juist zag, zei: Wel, gij leelijken Izegrim! En ze zijn hem zoo blijven heeten en zoo is hij aan zijnen toegeworpen naam geraakt. Wreed was het! En zeggen dat er toen van die judassen waren die hem bij zich riepen en hem een cent gaven en vroegen: Melske, hoe dee' da' katteke da'ge doodgenepen hebt? om hem die komedie nog eens te doen spelen. Wat hij allemaal uithaalde, 't zou veel te lang zijn om 't allemaal te vertellen! Bellekentrek, castrollen aan honden hunnen steert binden, 's avonds vóór hun deur stokken tusschen de straatkeien hameren om er de menschen doen over te struikelen, vuurwerk in de brievenbussen foefelen, 't was dagelijksche kost, want geenen dag ging er voorbij of hij had iets uitgestoken. Zelfs had hij Jo Kalee heur snoepwinkelke, in 't hoekske, nevens de Gevangespoort, bijkans in brand laten vliegen. Ge moet weten daar lag in heur vensterkast nevens heur schotelkens met lakker ook een bakske met zevensla-

gers, fusees, sterstokskes en zoo meer in. En op schoonen zomerschen noen als de zon op heur huizeken stond was de bandiet, dweers door de ruiten, met een brandglas die fusees gaan in brand steken. Ge ziet van hier wat dat was. Mannekenblaren, poppen, vliegers, poesjenellen, heel 't boetiekske vloog in vlam en ja, onze Nonkel kon 't betalen! Voor niets had hij respect, zelfs voor de kerk niet. Eens op een keer had hij 't gat schoon gezien om op den toren van de Kluis te sluipen en daar was hij een zak rond den klepel van de klok gaan binden en toen Broeder Bartholomeus, die toen koster was, ging luien voor het lof, was de klok stom geworden, zoodat de goeie vent aan een streek van de duvel dacht. En wat het toppunt was, op een avond was hij er zijn eigen gaan versteken in een biechtstoel. De boer van de Waterschrans die juist de kerk inkwam en daar iets tusschen de groen gordijntjes zag bewegen dacht niets anders of daar zat een pater. Hij knielde op 't penitentiebankske en begon zoowaar aan dien leelijken snotneus zijn biecht te

spreken! Goed voor den boer dat hij 't nog bijtijds zag! Och God! toen heeft hij 't er kunnen voor doen! 't Scheelde geen haar of de boer had hem dood geslagen. En binst hij zoo'nen haver kreeg grijsde hij nog, de judas.

Want hij lachte niet, nooit ofte nooit heb ik hem zien lachen. Hij grijsde dan, zoo duvelachtig, met scheel oogen, lijk die leelijke waterspauwers aan de Grootte-Kerk, om een mensch uit zijn vel te doen springen. De paters van de Kluis waren verschrikkelijk kwaad en die trokken naar den juge en naar den commissair en toen hoorden we dat er gesproken werd van hem naar een verbeterishuis te doen. Wat hebben we toen gebibberd en gebeefd: iemand uit ons' familie naar 't verbeterishuis! Bij Tante Fien sloeg het in heur beenen en nooit is 't mensch nog goed te voet geweest. Onze Nonkel heeft toen wat afgeloopen om dat tegen te houden, naar Mechelen en naar Brussel en naar waar weet ik nog allemaal. God-zij-geloofd! hij kreeg het toch gedaan. 't Is toen ook dat Nonkel hem van school heeft gehouden.

Want daar ook liep het in den laatsten tijd de spuigaten uit. Ge moet dat maar eens vragen aan Mane van Gompel, de kleermaker nevens ulie deur, die zat in dezelfde klas als hij. En was het niet geweest dat hij zoo rap van verstand was, al honderd keeren hadden ze er hem buiten gesmeten. Hij was toen zooiets van een jaar of vijftien en nu de schrik er een beetje inzat profiteerde onze Nonkel ervan om hem in 't gareel te spannen. Z'hadden zij op de Kluizeplein een kruidenierszaak in 't groot, zoo zonder winkel maar met een groot magazijn, en al de klein winkelkens van de stad en van den buiten kwamen bij hen hun waren halen. 't Beste middelke om een veulen te temmen is het te doen werken' zei onze Nonkel, en warelijk 't scheen te gaan. Hij werkte mee, reed mee het goed naar de kalanten, en 't was afgeloopen met zijn kluchten. Maar och God! nu begon 't gemonk en 't tegenwringen. 't Was curieus dat kwam zoo met vlagen en dan liep hij soms weken aan een stuk zoo stom als een pot, zonder een woordeke te lossen en met

een gezicht lijk van een echten hartvreter. Wat er daar binnen in dien jongen omging, geen mensch die 't verstond. Weete wat hij dierf zeggen? 'k Wenschte dat ik nooit geboren was, zei hij. En een anderen keer zei hij: zie, als ik het kon, dan stampte ik dezen heelen santeboetiek, huizen, kerken, menschen, beesten in duzend gruzelementen kapot. En dan trok hij een gezicht zoo venijnig en duvelsch da'k soms dacht: als dat maar den Antikrist niet wordt! Met alles hield hij den zot en voor niets was hij bang. Als het nu eens erg onweerde, he? dat de menschen van schrik op hun bloote knieën bij hun gewijde keers zaten te bidden, dan ging hij met zijn handen in zijn broekzakken midden op het Kluizepleintje staan en dan grijnsde hij tegen den bliksem en riep 'Pakt ze, manneke!' Echtig Ons-Heer tempteeren, niwaar? Vrienden had hij niet en die begeerde hij ook niet. Altijd was hij op zijn eentje en 't liefste wat hij deed dat was 's nachts top in den donkeren door den buiten gaan zwerven. Een boer uit Nijlen die gaan stroopen was, was hem

eens tegengekomen om 2 uur 's nachts, midden op de hei achter Kruiskesberg. En hoe zijn moeder ook schreide en zijn vader preken afstak van ellen lang, 't was al boter aan de galg. Hij haalde er zijn schouders voor op en lachte hen uit, die leelijke judas! - Hij was zoo achttien, negentien jaar geworden en naar de meiskes zag hij ook al niet om. Kermissen, feestjes, theater, bals 't liet hem allemaal onverschillig. 't Was goed voor kerstekinderen, zei hij. Alleen aan vastenavond deed hij mee en dan was het om de menschen in 't geniept te kunnen treiteren en hun plezier te bederven. Hij verkleedde zich in een spook, in een duvel en zelfs nen keer in een Piet-de-Dood met een zeisen en een zandlooper in zijn handen. Ja, en zoo liep hij de danszalen en de cafés af, joeg er de menschen een schrik op 't lijf en begon dan tusschen al die gibberende zinnekens met zijn kelderstem den 'Dies Irae' te zingen! Ge moet er niet mee lachen, jongen! met zoo'n sacrilegies! Ja, wat zou 'k allemaal niet moeten vertellen van dien hartvreter! En zeggen dat hij getrouwd

is ten leste en dat nogal met Mitje uit 't Lammeke' den lakenwinkel aan de Hooge-Brug! Wat Mitje in onzen Izegrim gezien had, dat was voor heel de stad nog een grooter raadsel dan den Izegrim zelf. Alleman zei: 'Blijf er af, Mitje, ge loopt in uw malheur!' Doch 't was of er iets van den Izegrim zijn stugheid in heur gekomen was. Voor geenen waarom wilde ze luisteren. Mijnheer Provo, Mitje heur vader, heeft er dan op 't leste zijnen kop bij neergelegd, maar met de conditie dat ze bij hem in 't Lammeke' zouden komen inwonen. Dat is dan gebeurd ook en 't zag er naar uit dat de Izegrim zijn eigen ging beteren; hij wierdzoowaar menschelijk zelf. Een jaar of vijf, zes duurde dat zoo. Toen stierf Mijnheer Provo en toen was het ook met den Izegrim zijn beterschap algauw amen en uit. Wat hij toen allemaal uitgestoken heeft: wallebakken, ruziemaken en vechten, 't wierd 't lieke van iederen dag! 'k Kan 't allemaal niet vertellen! 'k Zou er moeten bij schreien, jongen!'

Even zweeg Trintje, deed heur oogen

toe en sloeg heur oud hoofd in een diepen zucht overentweer.

Het houterige, potsierlijke mannekensblad-ventje wat de Izegrim tot nu toe voor mij was geweest, was weg en daaruit stond nu gegroeid een kortineengestuikt, stierachtig, breed figuur met een kwaad, rood gezicht en gebalde vuisten, als springensgereed om iemand naar zijn strot te vliegen.

‘En toen, Trintje?’ aarzelde ik.

‘Toen, op een schoonen keer was hij weg. Eerst dacht men aan een malheur. Maar eenige dagen nadien kwam er van ievers diep uit Frankrijk een treiterend briefje en later nog een uit Spanje en toen niets meer. De menschen zegden: ‘Zij blij, Mitje, da' g' hem kwijt zijt!’ Doch ze was niets blij en zoo stillekensaan is ze weggeteerd. Onze Nonkel en ons' Tant zijn toen ook gestorven en de mijnheer uit ‘t Lammeke’ da's den Izegrim zijnen zoon. Zijn twee meisjes die zijn 't klooster ingegaan.... Wat er met hem gebeurd is, geen mensch hier die 't weet.... Ik voor mijn paart geloof dat hij al lang onder 't groen laken ligt....

En dat gelooft Kozijn uit 't Lammeke' ook. Alle jaren, op den dag dat hij verdween, laat hij er in alle stilte een miske voor lezen.... 'k Ga er altijd henen....'

Trintje stond op, koterde eens in heur stoof en zette zich terug aan tafel vóór heuren houten kop met de kornetmuts op.

'En gij die dacht dat hij niet bestaan en had!' zei ze. 'God! was 't maar waar geweest!'

't Zijn allemaal dingen!' antwoordde ik om iets te zeggen.

Ik heb over geen liedjes meer gesproken. Ik heb Trintje bedankt en goeien-dag gezegd en ben de vesten opgewandeld, waar, in de hoge olmen, de avond reeds stil en blauwig te komen begon.

Die Izegrim, hoe was hij mogelijk geweest, hier in ons wit, idyllisch stedeke, oversprinkeld van lachende beiaard-muziek, waar 't alle dagen zondag en alle zondagen kermis is?

En wat was de man gaan zoeken, ginder ver in dat mysterieuze, sombergloeiende Spanje der stierengevech-

ten, nachtelijke kaarsprocessies en wervelende castagnetten-dansen?

Dit laatste boeide mij nog wel 't allermeest en 'k hadde geerne geld gegeven om het te mogen weten.

Eer ik thuis was van mijn wandeling had ik er wel twintig verhalen rond gefantaseerd, 't een nog dwazer en woester dan 't ander.

'k Liet hem in stierengevechten zijn furie uitvieren, liet hem verward raken in smokkelaars-drama's en sterven tegen den worg-paal, en dan weer vluchtte hij 't klooster in om er, verluisd en vervuild, lijk Filips II, in boete voor al de malheuren die hij had rondgezwaaid, in een benepen celleken te sterven.

Hij nam mij zoo in beslag dat ik den dag van zijn jaargetijde, dat was den 7^{en} Oktober, met een rood kruiske in mijn kerkeboek aantekende en mij voornam, aljarelijks, trouw naar dat miske toe te gaan.

De terugkeer

TWEE jaar heb ik mijn belofte gehouden.

En oprecht gezegd, 'k ware het blijven doen, als er achter dat vreemde zielsmiske, dat telkens gelezen werd aan 't zijkappelleke van Sinte Antonius, patroon der zoekers, geen punt was gezet door 't plots verschijnen van den dood-en-begraven gewaanden Izegrim zelf in eigen persoon. 't Gebeurde iets na Half-Oogst, op een stillen, gouddoorzoelden zomeravond, dat er door de Mollpoort een vierkantig, oudmannekenin eenzwart, ribbekensvloeren kostuum en met een breed-geranden hoed scheef op zijn baksteen-rooden kop waaraan een witten baard stekelde, de stad kwam binnen geschokt. Zijn knieleersen en zijn broekspijpen waren wit van 't stof en hij liep gebogen onder den last van een groengeverfd kofferken op zijn rug.

Marus, de brugdraaier, die vóór zijn houten brugdraaiersshuizeken, met eenige werklie van de Zaat, te filoso-

feeren zat over den laatsten duivenconours op Quievrain, zweeg als hij het ventje bemerkte en volgde hem met groote, verwonderde oogen.

‘Zie, mannen’, sprak hij, ‘ge kunt mij nu gelooven of niet, maar als ik nu zoo goed niet wist dat het den Izegrim niet is, 'k zou zeggen dat hij het tóch is!’ Amper was dat eruit of als gestoken keerde het zwart-vloeren manneke zich om, trok eengezichtzoo kwaad als wilde hij Marus opeten en klopte nijdig met zijn mispeleer op de straatkeien.

‘t Is hem ni, potverblomme!’ siste hij koleirig. ‘t Is hem ni!’ En Marus zijn keeshond, die bassend toeschoot, gaf hij een klop tegen de billen dat het beest er kajietend, met den steert tusschen de beenen, van onder danste.

‘t Leek wel of hij dan een geraaktheid ging krijgen. Hij trappelde, dreigde woest met zijn stok, keekvloekend naar de brug, keek daarop de stad in, om zich ten slotte met een ruk af te wenden van de verbouwereerde mannen en al grommelend en sakkerend en meulenend met zijn stok, nevens den wil-

ten, blinden muur van 't Hof van Geertrui, rap verder te sjokken.

Hij deed zoo zot dat de mannen vóór 't brugdraaiershuizeke in een luiden lach schoten.

‘Die wordt nu zoo van zelfs kwaad!’ lachten zij verwonderd en ze riepen hem zotten dingen achterna over zijnen hoed en zijn kaske en zijnen witten keerborstelbaard.

Maar Marus, die almeteens met een klinkende klets op zijn knieën van zijn stoel opwipte, riep uitgelaten: ‘Den Izegrim! Den Izegrim is weerom!’ en dat deed hen algauw zwijgen.

Hij tuimelde het huizeke binnen, schoot rap zijnen jas over zijn blauw kieltje, duwde zijn klak op zijn grijs, lachend hoofd en liep naar zijn huis dat een eindje verder op den dijk zijn puntgevelke goud-geel liet blekken in de late zon.

‘Marie!’ riep hij luid over de open half-deur naar binnen tot zijn dochter, ‘den Izegrim is weerom! Als er een schip door moet, draait gij dan de brug! 'k Ben weg, zulle! Want daar moet ik bij zijn!’

En daarmee haastte hij zich het oud duvelke achterna, gevolgd door de verwonderd-lachende mannen die maar niet begrepen wat er aan den gang was. De Izegrim stapte rap het blauw-en-wit geplafetuurde Hofke van Geertrui voorbij, sloeg er den hoek om en als zij daar kwamen zagen ze nog juist zijn groen kaske verdwijnen in de ronde deur van 'Het T o r e k e n ' een schippers- en buildragersherberg nevens de Sint-Jansbrug.

‘Nog justekes!’ riep Marus en hij scheerde er ook binnen met zijn gevolg.

‘Wel gekome, Melse!’ sprak hij uitbundig en hij sloeg zijn armen open. ‘Jonge, jonge! waar hedde gij gezeten? En alleman die dacht dat ge dood en begraven waart! Wat zullen ze staan zien! Ik herkende u subiet! Tusschen honderd-duzend had ik er u uit gehaald! Alleen wat rood en ook wat wit aan 't gezicht, maar voor de rest nog precies dezelfde! Nog een keer: wel gekome! En dat gaan we nu vieren, ni-waar?’ En aan den dikken baas die verwonderd uit zijn keuken kwam,

kommandeerde hij, terwijl hij den Izegrim op zijn schouders sloeg: ‘Alleman een pint dobbele, en voor den dezen hier, ziel een vollen stoop!’

Maar de Izegrim leek bijlange niet gediend met die jovialiteit. Hij trok zich vinnig terug van onder Marus zijn hand, stampte koleirig een paar stoelen omver en wipte achteruit tot achter een tafel in den hoek bij den toog, waar hij, met opgeheven vuisten en 't gezicht vertrokken van woede, begon te vloeken en te sakkeren tegen die treiters die daar met de handen op den buik stonden te lachen dat ze schokten.

't Duurde niet lang of uit den Grooten-Bril en van de Kaai en de Werf, waar de menschen vreedzaam vóór hun deur zaten te genieten van den zoeten avondvrede, kwam er veel nieuwsgierig volk toegelopen om te weten wie en wat. En de ouderen die erbij waren, venten en wijven, als die hoorden van den Izegrim, zeien: ‘Wel, wel! Da' willen wij zien!’ en ze drongen en stootten gejaagd met de ellebogen om ook binnen te geraken.

‘Ja 't is hem!’ riepen ze allemaal vol

uitgelaten verbazing en daarop schalde 't er verward dooreen van: 'Wie had dat kunnen peinzen! En wij die dachten dat hij dood en begraven was! En wat zullen ze in 't L a m m e k e ' staan zien! En Trintje Nieuwejaers!' En er was een vrouwmensch bij dat rap rechtsom maakte en riep: 'k Ga 't algauw zeggen!'

Toen de Izegrim al die menschen zag, begon hij zoowaar te dansen van koleire en hij ging te keer als de duivel in een wijwatervat.

'k Heb 't gedacht!' tierde hij heesch. 'k Had moeten komen als 't donker is! Maar 'k wil hier weg! Laat mij door of 'k bega malheuren!'

Hij rukte zijn hoed vast op zijn kop, hief dreigend zijnen mispelaar omhoog om zich een weg te banen door al dat volk dat nog harder lachte en riep: 'Nog altij dezelfde! Nog altij dezelfde!'

Sito was Marus nevens hem, pakte hem bij den arm.

'Gelijk hebde, Melse!' schreeuwde hij boven 't rumoer uit. 'k Wilhier ook weg. Kom laat ons naar "Sint-Jonas" gaan, 't bier deugt hier toch niet!'

Maar nog waren die woorden niet koud of de spertelende Izegrim bleef pardoos staan, rukte zich los en week terug den hoek in.

‘t Bier deugt hier wel, gij leelijke Judas!’ beet hij den brugdraaier toe. ‘En nu gaan ik ni, ziel 'k blijf hier!’

Met een bonk liet hij zijn kastje neer, smeed zijn hoed af en liet zich hard en vierkant op een stoel neervallen.

‘En peinzde da'k door zoo e' stukske vent lijk gij wil getrakteerd worden?’ tierde hij met opgeheven armen verder. ‘Nooit, ofte nooit! 'k Zal zelf trakteeren, verstade dat?’

En seffens daarop, met een breed gebaar over de koppen heen die lachten en bleven roepen van: ‘nog altij' dezelfde!’ kommandeerde hij:

‘Baas, breng óp! Ik betaal!’

‘Bravo! Laat ze komen!’ riepen de maatjes terug. ‘En vivan Melse!’

Ieder zocht een plaatske, en pinten, kappers, glazen en halve liters werden rondgedeeld. De baas en zijn wijf schoten elk met twee stoopen tegelijk hun kelderken in, er werd geklonken en geschonken en 't duurde natuurlijk

geen vijf minuten of er was daar een kermis aan den gang dat heel het ‘T o r e k e’ ervan daverde.

Met den slag was de Izegrim weer thuis in al die uitgelatenheid. 't Leek wel of hij nooit van hier weg was geweest. De eene pint dobbelen na de andere goot hij zoo maar naar binnen als in een stoofbuis, en boven alle lawijd uit schraapte zijn oude stem als de maatjes met de pinten boven de koppen bralden van de ‘Zatte Kadullekes’ of van ‘Waar kunnen wij beter zijn’. Op 't leste zelf, precieslijk hij vóór dertig jaar gewoon was te doen, kroop hij boven op een tafel om op zijn eentje een tafelspeelke af te geven.

‘Van de vechtende Wijven!’ kreste hij. ‘En silans, potverblomme!’

Dat deed 't getier algauw verpeizen en zelfs daarbuiten waar 't volk zich voor deur en vensters rumoerig stond te verdringen werd het stiller.

De Izegrim streek zijne jas wat in de plooi, knoopte zijn foulard in een schoonen knoop, trok zijn schouders eenige keeren achteruit en schraapte zich luidruchtig de keel. Doch pas

stond hij voorgoed in fasjet om te beginnen, of door de opendeur klonk er geratel van rappe wielen nader, een rijtuig hield er stil, een deurke klepte en daar kwam Trintje Nieuwejaars haastig binnengeslept, gevolgd door den heer uit het ‘L a m m e k e n ’. Alle twee zagen ze zoo rood als vuur en ze hijgden als blaasbalgen.

Trintje's oogen gingen vorschend over al dat volk dat nu heel, heel stil wierd, het hoofd liet zakken en beschaamd in zijn bier keek. Ze kreeg een schok als ze eindelijk, in den schemerigen hoek achter de schouw, het kort, vierkantig postuur op de tafel ontdekte en als versteend, met opengeslagen armen en open mond bleef ze hem zoo een wijlke staan bekijken.

‘t Is hem!.... Ja, 't is hem!’ krete ze verschrikt los en ze sloeg de handen om heur grijs hoofd dat schudde. ‘Melse, Melse toch!... Da w' u zoo moeten terugzien!... Wat doede ons toch allemaal aan!.... Toe, kom daar af en kom mee naar huis!.... Zie hier is ulie jongen, ulie Jos, Melse!... In Godsenaam, schei er toch uit met dat schandaal

en kom mee!.... Ge zijt immers wellekom!’

De Izegrim keek eens naar den zenuwachtigen heer bij de deur, monsterde toen aandachtig het lamenteerende vrouwke.

‘Zeg eens? Zijde gij Trintje Nieuwejaers ni?’ vroeg hij, grinnikend. ‘Ja, 't is ze, 'k herken heur!.... Wel, wel, da's braaf Trintje, da' g' ook gekomen zijt om mee te feesten!’ En zich tot den baas wendend achter zijnen toog, kommandeerde hij:

‘Baas, een stoop dobbelen voor Trintje, da'k met mijn nichtje eens kan klinken op den weeromzien! En als die meneer daar, onze Jos is, voor hem ook een stoop!’

‘Neeë, Melse! Niet doen, Melse! Goden-Heere, kom daar toch af! Kom toch mee naar huis!’ krete ze angstig en temet drong ze tusschen stoelen en tafels door, wilde hem bij zijnen jas pakken en hem van zijn verhoog trekken. Maar de Izegrim boog zich, sloeg heur handen af.

‘Toe, toe, Trintje! Houd uw fatsoen. Ni kittelen, meiske!’ spotte hij giche-

lend. ‘Ge weet immers da'k daar niet tegen kan! Schei er uit! Schei eruit! Sebiet rol ik nog van de tafel!’ En daarbij kronkelde hij met zijn bovenlijf, trok zulke zotte grametsen dat Trintje beschaamd heur handen terugtrok en die vóór heur gezicht sloeg.

Hij keerde zich daarop naar zijn zoon. ‘Kom op, Jos! Laat ons klinken jongen! Op den weeromzien van vader en zoon!’ En hij raapte zijn pint op, stak ze uit naar hem.

Doch Jos verzette geen voet, beet geerged op zijn lippen en schudde kracht dadig van neen.

Melse zette met een klop zijn halvenliter neer aan zijn voeten, sloeg verontwaardigd de armen in kruis over zijn borst.

‘Hebde van zijn leven zoo iets gezien? Met mij niet willen klinken! Dertig jaren is een mensch weg geweest en dan komde terug en dan lappen ze u zoo'n affront! En dat van eigen familie nogal, van uw eigen jong!.... Ah! 'k zou mee naar huis moeten en mijn eigen in een kastje laten opsluiten zeker!.... Dat durft hier van schandaal

spreken!.... Mijn pint weigeren en ni willen klinken!!....’

Hij wond zich meer en meer op, keek uitdagend, met rap-pimpelende oogskens overentweer van Trintje naar zijn zoon, stak zijn armen omhoogstampte koleirig op het tafelblad.

Doch plots hield hij zich in. Er kwam een sluwe lach op zijn gezicht en binst hij Trintje onderzoekend aankeek vroeg hij op fijn-treiterend en toon:

‘Of voelt g'er u soms te fier voor om hier met mij te klinken? Ja, da' zal 't wel zijn zekers! Aha! ze zijn te fier voor mij! Goed is 't, dan gaan ik mee en dan gaan we nog lachen ook! Zie, we zijn al weg!’

Hij grabbelde zenuwachtig in zijn broekzak die rinkelde van zilvergeld, wierp met een: ‘Pak aan!’ twee vijf frankstukken recht naar den stomkijkenden tomat-kop van den baas achter het toogske, waarna hij handig zijn hoed op zijn hoofd duwde, het groen kofferke op den rug laadde, zijn mispelaar omhoog stak en uit zijnen hoek opbrak.

‘En avant marche!’ riep hij. ‘Ziede, 'k gaan mee!’

Trintje volgde hem op den voet en Jos schoot naar buiten om de deur van de koets te openen.

‘Toe.... Vader....’ zuchtte hij moeilijk, ‘stap in.’

‘Dáárin?... Neeë, neeë jongen!.... 'k Kruip in zoo geen doods-kist! Rijd maar alleen naar huis, gij leelijke peerdentsjoeker!’ schampte hij tegen den koetsier op zijnen bok. ‘In mijn beenen zit er nog veerkracht genoeg. En bang om mij te laten zien, ben ik ook niet. Daarbij 't is veel te schoon weer. We gaan wij nog een toerke doen, zoo langs d'Eekelstraat en over de Groote Markt en zoo nog wat rond. We willen wij er van profiteeren. Ni'waar, Jos? Ni'waar, Trintje? En niks geen fierigheid! Kom op dan!’

‘Langs waar da'ge wilt, Melse!’ antwoordde Trintje bevend. ‘Als ge dan maar mee naar huis komt!’ En angstiggedwee, met de oogen naar den grond en de handen op heur hert, volgde ze en ook de heer uit het ‘Lammeken’ die roodzag als vuur en hijgde, liep mee.

't Volk, gespitst op avontuurkens, met den grinnikenden Marus vooraan die

achter zijn ooren krabde van deugnietachtig plezier, volgde op korten afstand.

Maar nog was het drietal de brug niet over of de Izegrim stond stil en stak zijn rood gezicht omhoog.

‘Neeë, ze zijn niet fier! 'k Zie het!’ grommelde hij. ‘t Is wat anders! 't Is wat anders!’

Even keek hij de twee die niets begrepen overentweer vlak in hun gezicht, geraakte op een sibot weer opgewonden en begon andermaal te foeteren te stampen en te sakkeren als een dolle zot.

‘Dan zal 't voor mijn centen zijn!’ tierde hij. ‘Ah! ze weten da'k centen heb! Maar 't zal ni waar heeten! 'k Stak het zelf nog liever in 't vuur!’

Rap als de weerlicht botste hij zijn kofferke neer, hij haalde er zoowaar een pak effecten uit met een zwart lint tot een rolleke gebonden, duwde het Trintje en Jos onder den neus en eer dat de twee er iets van begrepen, roef! daar ging het met een zwaai de locht in en pletste midden in den effen spiegel van de hooggetijde Nethe.

‘Nikske krijgen ze ervan! Nikske!’ brieschte hij. ‘k Wil zien of ze nu nog zullen meegaan!’

De menschen riepen: ‘Ejejee! Wat doet hij nu! Dien ouwe is zot! Zooveel geld! Zooveel geld!’ en ze drongen zich tegen de ijzeren brugleuning en wezen met begeerlijke vingers het pakske aan dat langzaam zonk. Marus dievlak achter hem stond had gauw zijnen jas uitgespeeld. Hij riep vloekend: ‘Dan is 't voor mij!’ wipte op de leuning en met den kop vooruit dook hij het water in. Een paar ferme streken en daar zwom hij onder 't gejuich en de kwinkslagen van 't volk dat juichte en riep: ‘Deelen! Deelen!’ met 't pakske tusschen de tanden naar de steenen sceptrap aan den kant.

De Izegrim keek eerst als van de hand Gods geslagen. Maar seffens begon hij weer te koken, stoof vloekend terug de brug over, liep de trap af en als Marus zich proestend aan de ijzeren leuning uit het water heesch rukte hij hem het pakske uit den mond en maakte dat hij ermee weg kwam.

Marus tierde: 'Hier! da's mijn! Ge hebt het weggesmeten, leelijke tantefeer!' en er kwamen van zijn maatjes toegeschoten die eens in hun handen speekten en zich in positie stelden om het zwert-vloeren duvelken aan te pakken.

Doch de Izegrim, ook niet van gisteren, borg rap het pak onder zijnen jas en begon lijk een bezetene met zijnen mispelaar te molenen, zoo verveerlijk dat ze allemaal een stap achteruit wipten.

'Dieven! Dieven!' vulkaande hij boven 't angstige gekres der vrouwen en kinderen uit. 'k Slaag ulie allemaal den kop in als ge mij niet doorlaat!'

't Ware er vast en zeker nog op een kloppartij uitgelopen. Maar seffens was Trintje erbij en ook de heer uit het 'Lammeke', en slechts op die hun dringend smeeken staken de maatjes weer hun handen in de zakken en lieten hem alleen tempeesten.

Aldoor molenend en sakkerend en stampend geraakte hij terug de brug op tot bij zijn kastje, stak het pak er weer in en balde de vuisten naar den groep

menschen die zich aan de trap bij den druipenden, foeterenden Marus en het schreiende Trintje verdrong. 't Leek wel of hij ging ontploffen, zoo ging hij te keer.

'Dieven! Allemaal dieven!' raasde hij. 'Maar ge hebt ze nog niet, weete 't? En van mij zijde nog niet af ook ni!' Onthoudt het goed!'

Hij zwierde het kofferke weer op zijn rug, zwaaide met zijn stok boven zijn kop, en zoo, achtervolgd door blaffende honden en straatjong die hem achterna jowden en 'hoed, leelijken hoed!' riepen, stapte hij het kronkelende Lanteern-straatje door. Op de Grootte Markt gekomen, sloeg hij rechts om en verdween in het ronde deurken van 'Den Hemel', een berucht logement, waar de mossel- en krijtleurders, zonnekloppers en zoo meer van 't straatjanhagel, samenkoekte.

Kennissen liepen troostend met het snikkende, wankelende Trintje en met Mijnheer Jos mee naar het 'Lammeke' dat vreedzaam nevens de Hooge Brug zijn krulgevel omhoog stak.

En toen ze daar waren en zoo toevallig hun oogen lieten gaan naar de Groote Markt, die aan den anderen kant der Nethe wit en proper open lag, zagen ze er hem toevallig juist binnenstappen.

‘Oejoj!’ zuchtten ze angstig. ‘Ziet, hij gaat “Den Hemel” binnen! Bij al da' krapuul. Wa' gaat hij daar toch doen en wa' gaan we nu nog te hooren krijgen!’

De zoon

EN ja, hoe kon 't ook anders of hij zou hun nog leelijke pijpen te smoren geven!

Trintje Nieuwejaers en Mijnheer Jos, ze voelden het maar al te goed aankomen. En ook Marie, zijn vrouw, die boven, van achter de gordijnen, met de handen op heur hert, 't heele spektakel op de Sint-Jansbrug had staan volgen, en nu bij 't hooren van dees verschrikkelijk relaas als van de hand Gods geslagen werd, riep schreiend: 'En wat nu! En wat nu!'

Trintje bizonder was heelemaal den kluts kwijt.

'Ge zult het zien!' hijgde ze ontzet en heur bevende handen wezen naarden 'Hemel', 'hij gaat het er op zijnen kop zetten! Bij al da' krapuul! Ze zullen er vechten en dan komen de gendarms en dan steken ze hem in de Gevangespoort! God-en-Heere! en dat met een eigen kozijn!' En vol vertwijfeling trok ze ineens heuren paternoster uit den zak, liet zich in een hoek-

zetel vallen en begon snikkend en kopbevend te bidden.

Mijnheer Jos keek heur een wijlke met groote, verschrikte oogen aan, wandelde daarop eenige keeren de kamer op en af en riep toen plots de meid uit de keuken om sito de twee jongens van schoenmakerke Verstokt, die in 't vlakbij gelegen Kattenstraatje woonde te gaan halen.

‘k Ben al weg, meneer!’ zei ze en gauw waren de twee jonge venten, kerels als reuzen die bij kermistijd gezocht werden om in de danstenten den fellen post van buitensmijter te vervullen, present.

Mijnheer Jos stopte hun ieder een dobbelen frank in de hand met 't verzoek den avond te gaan passeeren in den ‘Hemel’ . Daar zat op dezen moment een ouwe man met een witten baard en een zwert-vloeren kostuum aan en ze moesten er zorg voor dragen dat er aan hem niets miskwam.

‘Zij gerust, Meneer!’ verzekerden hem de twee. ‘Geen haarke wordt eraan gekrenkt!’ en temet schoten ze door

den valavond de Hooge Brug over en verdwenen in 't ronde, bleek-verlichte deurgat van 't fameuze logement.

't Werd me toen voor de drie menschen die daar in de achterkamer van 't Lammeke' samen zaten een avond van beven en zuchten en keeltoenijpenden schrik. Geeneen die een woordeke sprak. Trintje paternosterde maar voort, gewonnen-verloren, Marie paternosterde zuchtend mee en mijnheer Jos, paffend van pure zenuwachtigheid de eene sigaar na de andere stapte er overentweer van den eenen hoek naar den andere.

Iederen moment verwachtten zij er zich aan dat het er op zat, ginder, en geen stap, geen stem mocht er buiten op straat klinken of de vrouwen grepen vanzelf naar hun hert en Jos was de kamer uit, den donkeren winkel door en bij de deur om er zoo noodig tusschen te schieten.

Maar 't was allemaal loos gerucht en als hij dan eindelijk, na 't luiden der elf-uren-klok de twee Verstokten kon binnenlaten, die geruststellend glimlachten en subiet hun relaas deden,

viel er een zwaar pak van die bevende drie hun hart.

Ja, ze hadden er het ventje gevonden, maar niks, absoluut niks was er gebeurd. Toen ze in den 'Hemel' binnenkwamen zat hij, zoo heelemaal op zijn eentje, in een hoek, mosselen te eten. Twee volle kommen ervan had hij binnengespeeld. En toen hij daarvan een beetje was uitgeblazen, was hij met twee andere venten vogelenpik gaan spelen. Alles heel gewoon. En daar juist zie - 't sloeg elf uren - als Mie, de bazin, in heur handen kletste en kommandeerde: 'Afgeloope voor vandaag! Marche, alleman naar zijnen kevie!' heeft hij van de meid zijn keerseke aangenomen en is braaf met zijn kaske en zijnen stok naar boven gegaan.

Mijnheer Jos kon de jongens niet genoeg bedanken. Hij gaf hun elk nog een koppel sigaren en met een hertelijken goeien-avond liet hij ze uit.

'God-zij-geloofd!' zuchtte Trintje opgelucht en ze begon zoowaar te schreien.

'Da's voor vandaag nog goed afgeloopt! 'k Had het warelijk niet

durven peinzen! Maar wat zal het morgen worden!.... 'k Geloof dat 't besten is er niet meer tusschen te komen!.... 'k Geloof dat w' hem maar moeten laten betijen!

‘Zoo is het, Nichtje!’ antwoordde Mijnheer Jos in een zucht. ‘We zijn dom geweest.... Niemand had zich met hem moeten bemoeien.... En wij in de eerste plaats niet.... 't Is wreed dat 'k 't zélf zeggen moet, want 't is mijn eigon Vader, en God-weet! wat hij nog alles in zijn horekes voert, maar we maken het maar erger met er willen tusschen te komen.... Wou hij morgen de heele stad afbreken, 'k houd er mijn eigen tusschen uit.... Afwachten, Nichtje! 'k zie niet wat we anders kunnen doen!’

‘Zoo is het, Jos!’ meende Trintje. ‘Had ik het geweten, 't zou ni gebeurd zijn daarstraks, dat schandaal!’ En ze stond recht en wilde naar huis gaan.

Doch Jos en ook Marie hielden heur tegen.

‘Blijf maar hier slapen, Nichtje!’ zegden ze, ‘Dan zijt ge niet alleen. En

daarbij, na zoon tribulaties!....?’

’t Was juist gezien, ze moesten hem zijnen bontavie maar alleen laten uitvieren. Doch al meenden ze ’t nog zoo ernstig en al stond het zoo vast als een rots dat ze er geenen vinger meer zouden steken tusschen ’t was gelijk welk van zijn nieuwe avonturen, niet later dan ’s anderendaags ondervonden ze dat het zoo maar niet ging. Mijnheer Jos stond in zijn winkel zoo, om iets te doen, wat rollen pastoorslaken na te meten, als daar plots de winkelbel tsjinkte en de stads-secretaris binnenkwam.

De man deed een beetje zenuwachtig, beet op zijn snor en pimpelde met zijn zwarte oogen. Hij zei ’nen korten goeien morgen, keek eens schuin naar de straat of niemand achter hem binnenkwam, lonkte naar de glazen kamerdeur en vroeg toen of hij hem eens alleen kon spreken.

’We zijn hier alleen’, antwoordde Jos. ‘Spreek maar vrij, Secretaris!’

’Ge zult ’t natuurlijk al wel gehoord hebben,’ begon hij gedempt, ‘maar als ge ’t nog niet moest weten, dan

zeg ik het u nu: ulie vader is terug in de stad.'

'k Weet het, Secretaris.'

'Maar wat ge nog niet weet, 't is dat hij daarjuist bij mij op 't stadhuis was. En nooit raadt ge waarom. Jos! Om een plaatske van peke in 't Sint-Rochus-godshuis! Da' wil ik, zegt hij; dáár en nieverans anders, zegt hij. Eigenlijk zijn dat geen stadhuiszaken. Maar 'k trok het mij toch aan en 'k heb geprobeerd het met zoete woordjes uit zijnen kop te praten: dat het zoo maar niet ging, dat zijn familie bemiddeld was en zoo al meer. Maar toen werd hij kwaad, begon te vloeken en te brieschen, haalde uit zijn kastje een rol effecten die hij op tafel smeed en hij tierde: Hier hebde vijftienduizend frank, 'k zal mijn plaatske dan betalen! Hij dreigde zelfs met zijnen mispeleer! 'k Heb toen maar voorzichtigskes gezwegen en gezegd dat hij daarvoor naar 't Heilig-Geesthuis moest. Dáár waren de bureaux van de Godshuizen; wij konden daar niet tusschenkomen.... En daar is hij nu naar toe.... Ge weet het nu, Jos!....'k Voel-

de 't mijn plicht 't u te komen zeggen!’

‘Ge zijt wel bedankt, Secretaris!’ stotterde mijnheer Jos moeilijken over de toonbank reikte hij hem een hand.

‘Toe, toe.... Geen bedanken, Jos!.... 't Is geerne gedaan.... Ge kunt nu misschien uw voorzorgen nemen!’ antwoordde de andere en meteen: ‘Als ge mij noodig hebt voor 't een of 't ander soms, spaar mij niet!’ was hij weg. Toen hield mijnheer Jos zich niet meer; 't bloed sprong hem naar 't hoofd.

Zijn eigen vader godshuispeke! En dat hier in hun eigen stad!

't Deed hem met de vingers door zijn haar varen en hij begon te zuchten als een paard.

De lust wipte in hem op om naar 't Heilig'-Geesthuis te schieten en er met vuile voeten door te gaan. Hij wist nog niet wat hij doen of zeggen zou, maar nu moest er een end aan komen, vond hij. Want God-weet! wat den oude na deze klucht nog zou verzinnen!

Maar toen dacht hij aan 't besluit dat ze gisteren hadden genomen, en hij dacht ook aan vroeger hoe hij altijd

dien verdwenen en doodgewaanden vader had verdedigd en vergoelijkt, overtuigd als hij was dat ze hem niet goed hadden aangepakt.

Toen begon mijnheer Jos te twijfelen. Wie kon zeggen of 't niet meenens was, of het niet met een goed - al leek het dan wel nog zoo'n vreemd - gedacht was dat hij terugkeerde, om daar in 't witte, getrapgevelde Sinte-Rochus-godshuis, laat ons zeggen bij wijze van boete zijn laatste jaren door te brengen? Want hij wist het toch, geen mensch trok daar voor zijn plezier naar toe. 't Was slechts moetens en met bevend herte dat de allerarmsten het deden, en hij had toch geld en familie ook om wat beters te krijgen. En wat gisteren op de brug gebeurde, was het, goed-bekeken, niet uitgelokt geweest? Hij had zich nadien in den 'Hemel' toch treffelijk gedragen! Neeë, 't ging wel tegen alle fatsoen in en hard zou 't zijn hem daar zoo, in zijn schamel pekes kostuum dag in dag uit door de stad te zien wandelen, maar 't beste was hem maar te laten betijen.

Mijnheer Jos wachtte een beetje tot hij zich wat kalmer voelde om dit laatste nieuws naar binnen te brengen en intusschen schoof hij de rollen pastoorlaken terug op de schabben.

Doch hij was er nog niet heelemaal mee gereed of weer tsjinkte de bel en nu was 't het perkamenten Mijnheerke Selderslaghs van 't Heilig'-Geesthuis, die opgewonden 't en kon-ni-meer naar binnen stoof. Hij zei niet eens goeien dag, stoof met vliegende slippen achter den toog tot bij Jos en begon hakkeland en met zwaaiende armen zijn relaas.

‘Niet te gelooven, Jos!... niet te gelooven!... Maar toch is het zoo, 'k zweer erop als ge 't wilt: ulie vader is teruggekomen!... En wilde weten waar hij zit? Bij òns, ja bij òns, op de bank in de poort!... En nu moogde ni verschieten Jos, voor wat da'k nu gaan zeggen... hij wil... hij wil een plaatske... in Sinte Rochus!... 'k Dacht da 'k een klets in mijn gezicht kreeg toen hij dat zei... 'k Zei hem: da' gaat maar zoo niet... da' kan ik ni geven... daar komen de heeren voor bij te pas...

En weete wat hij toen zei?... 'k Zal 't betalen, zei hij... Hij heeft een kofferke bij zich, een groen leunderskofferke, en hij deed dat open, haalt van onder wat kleergoed een rol effecten voor den dag en smijt dat op mijnen bureau... Hier zie, zei hij, hier is vijftienduzend frank. En maakt er nu maar rap komaf van, 'k wil er dezen avond nog in... En probeer me nu maar geen foefkes wijs te maken dat het ni kan voor si of voor sa, dreigde hij. Zie, 'k gaan hier nie weg of 't moet in orde zijn zei hij. En hij pakte ne stoel en zette zich!... Jos-jonge! 'k wist ni wat da'k beginnen moest!... 'k Ben al veertig jaar op 't Heilig'-Geesthuis, 'k ben al veel tegengekomen, maar zoo iets dat heb ik nog nooit beleefd!... 'k Stond gewoon te rillen en te beven!... 'k Dacht aan vroeger, Jos, aan alles wat hij toen heeft uitgehaald, en 'k dacht: als ik ni oppas, hij is bekwaam om hier alles kort en klein te slaan! Want ik ken hem, ulie vader!... 'k Heb toen maar een vriendelijk gezicht gezet en hem mijn spijt betuigd da 'k daar met den besten wil van de wereld niets kon aan

doen. Maar 'k wou er zaak van maken, zei 'k hem, en sito naar de Heeren gaan van 't Bestuur. En of hij, alsteblijft, dan een beetje patientie wou hebben, en zoolang in de gang wou gaan zitten wachten totda 'k terug was. Hij zei: 't is goed, nam zijn kastje op en nu zit hij daar in de gang. 't Schoeterske, de portier, heeft zijn deur op slot gedraaid en durft zich niet laten zien. En ik, ik staan nu hier, en 'k weet waarachtig ni wa' beginnen... Als 'k met zoo'n commissie bij den Deken koom of bij Notaris Boschstraete, of bij wie ook, ze zouden nog denken da'k zot geworde was... En terug gaan durf ik ook ni!... Hij begaat malheuren, ik ken hem... Toe Joske-jong, kom mee, spreek met hem, om de liefde Gods, hij zal misschien naar u wel luisteren...'

Mijnheerke Selderslaghs sloeg zijn geraamtige handen ineem en stak ze smeekend uit naar den lakenkoopman die peinzend achter zijnen toog stond.

't Is goed, 'k gaan meel' sprak hij. 'En dan gaan we samen naar den

Deken om te zien of we da' ni' in orde kunnen krijgen.'

Mijnheerke Selderslaghs sloeg van 't verschieten zijn armen open en keek Jos met een lang, verbaasd gezicht aan. 'Wa' zegde?' vroeg hij. 'Naar den Deken?... Om ulie vader peke te laten worden?... Maar dat doen ze immers ni! Da' kunnen ze immers ni! De reglementen! Ik ken toch de reglementen! En hij heeft geld! En gijlie zijt toch ook niet arm!... Ze lachen ons uit, jonge!... Steek toch zooiets niet in uw hoofd!'

't Is te probeeren', antwoordde Jos en hij ging binnen om zijn hoed te halen en te zeggen dat hij effekens uit moest. Onderweg deed Mijnheerke Selderslaghs niets dan zuchten en blazen en maar ringaaneen nam hij zijn zwart stroohoedeken af om zijn perkamenten schedel af te vagen; 't leek wel of hij naar zijn dood moest. Hij begon over van alles om 't nuttelooze van dees bezoek doen in te zien, wou Jos telkens doen blijven staan om 't hem eens goed duidelijk te maken. Doch Jos luisterde nieten recht naar de Dekenij

ging het, die op 't linden-omplante pleintje bezijds de grijze Groote Kerk, heur witten, spitsen gevel liet blekken in de morgen-zon.

‘Zie, Jos, als 't voor u ni' was, 'k liet u staan en 'k trok naar huis!’ steunde Mijnheerke Selderslaghs. ‘k Gaf nog liever mijn ontslag, gemoogt mij gelooven! God-en-Heere! wat een mensch nog moet tegen komen op zijnen ouwen dag!’

Doch Jos bleef zwijgen. Hij stapte de arduinen hustrap op, trok kordaat aan den koperen belknop dat 't klonk heel 't pleintje over, en als de witgelakte deur open ging en de meid verscheen, vroeg hij heur om den Deken te spreken; 't was voor een heel, heel dringende zaak.

Gelukkig, hij was thuis!

‘Toch geen ziekene?’ vroeg het menschke binst ze hen door den witten, rondgewelfden gang naar de ontvangstkamer bracht.

‘Neeë Jozefien... 't Is voor iets heelemaal anders,’ zuchtte de Selderslaghs. De Deken was gauw bij hen. Hij zei hun vriendelijk goeien-morgen, gaf

hun de hand, bood een stoel aan en vroeg wat er hen van dienste was.

Mijnheer Jos viel maar dadelijke met de deur in huis. En zonder er doekskens rond te doen vertelde hij van zijn dood-en-begraven-gewaanden vader en van zijn plotse weerkomst gisteren, vertelde van 't spektakel op de Sint-Jansbrug, van 't bezoek dezen morgen van den Secretaris en daar juist van Mijnheer Selderslaghs. Hij gaf zijn oordeel te kennen over zijn vader en bad den Deken om er in Godsenaam een mouw te passen aan dees geval en den ouden man in 't Sinte Rochusgodshuis een plaatske te gunnen. Hij, Jos, wou heel geerne de kosten en al wat er zou uit voortkomen op zich nemen.

De Deken zijn goed, blozend gezicht stond eerst staren wit van't verschieten. Een wijle zelf keek hij den pleitenden Jos aan als had hij te doen met iemand wien vast en zeker een vijs was losgeschoten. Maar weldra ontspande het zich, er speelde een glimlach in zijn oogen en op 't laatst, terwijl zijn vingeren langzaam met zijn zil-

veren horlogieketting draaiden, keek hij peinzend naar 't koperen aschbakje dat midden op de ronde, groen-betapeete tafel blonk.

Mijnheerke Selderslaghs, met zijn zwart stroohoedje op de knieën, deed niets anders dan zuchten en zijn geel, uitgedroogd kopke overentweer slaan. Als Jos gedaan had, begon hij iets over de reglementen en dat er toch treffelijker gelegenheden waren voor iemand van zoo goeden huize.

Doch de Deken schudde zijn grijsgelokt hoofd en deed hem teeken met de platte hand van te zwijgen. Hij keek Jos in 't moede, gespannen gezicht en knikte begrijpend.

‘k Verstaan het, Jos-jonge!’ sprak hij. ‘k Zou 't zelfde doen als gij, precies hetzelfde. En wat mij betreft, 'k heb er niets tegen dat uw vader in Sinte Rochus een plaatske krijgt als hij daar toch zoo geerne in wil. Voor éénen keer dat er iemand met zijn eigen, volle goesting in gaat, 't zou wreed zijn om te zeggen: neeë, gij blijft er buiten. Maar die reglementen... ziede... die reglementen...’ en peinzend keek hij

een wijle door 't hooge, smalle venster naar buiten in den overzonden herfsttuin.

Doch plots stond hij recht, trok zijn toog wat af.

‘Als 't ni anders kan, dan moet er maar iets op gevonden worden’, sprak hij resoluut verder. ‘Notaris Boschstraete is daar beter in thuis dan ik. Kom, laat er ons werk van maken. 'k Ga zelf tot bij hem om 't te bespreken. Kom met mij mee, Selderslaghs. Dan kunt ge seffens den Vader van 't Godshuis gaan verwittigen dat hij alles in orde brengt voor een nieuwen gast.’

Mijnheer Jos asemde op en tranen sprongen in zijn oogen. Neen, dat had hij niet durven verwachten. Hij had zich al zien rondlopen van den eenen naar den anderen, overal 't zelfde relaas en 't zelfde gebedel herdoen, en angstiger steeds dat die vreemde oude die zijn vader was en daar in de poort van 't Heilig-Geesthuis te wachten zat er zijn patientie zou bij verliezen en er 't heele boeltje op den kop zou zetten. ‘Hertelijk bedankt, Mijnheer den Deken...’ sprak hij moeilijk en hij drukte

hem straf de hand. ‘Dat zal ik nooit vergeten... En als 'k u van dienst kan zijn... reken op mij!’

‘Niets te danken, Jos... 't Is de moeite ni' weerd...’ antwoordde de priester terwijl hij hem uit liet. ‘En ge hoort er wel van... subiet, zie!’

Opgelucht stapte Jos het Kerkplein over, terug naar huis toe.

Hij wist het immers als de Deken zich iets aantrok, in orde bracht hij het ook en vandaag nog zou zijn vader in Sinte-Rochus zijn. En dat was wel 't bijzonderste nu, want hij begon klaar te zien in dit wonderlijke geval.

Neen, hij kon't niet gelooven, dat gedacht aan 't godshuis het was geen loet of een gril, den ouden man gisteren of dezen nacht zoo maar pardoes aangewaaid, dat moest al sints lang in hem zitten werken hebben. En 't was een ongelukkigen tref geweest dat Marus hem herkend had, en dat zij nadien naar hem getrokken waren om hem naar huis te loodsen. Dan ware dat schandaal in het ‘Toreke’ en op de Sint-Jansbrug niet gebeurd. Gerust moesten ze hem laten en ze konden

er zeker van zijn, dat hij, Jos, daar wel voor zorgen zou.

Voorloopig zei hij nog niets te huis van wat er aan den gang was. Hij ging zelfs de kamer niet in waar hij zijn vrouw en Nichtje Nieuwejaers met bedrukte gezichten zag zitten, al erger of er een lijk in huis lag, en hij haalde maar weer zijn rollen pastoorslaken van het schab, begon te meten en te cijferen. Want hij kende Nichtje maar al te goed en bijzonder heuren schrik voor wat de menschen wel zouden peinzen van dit geval. Ze was bekwaam om op dezen laatsten moment nog stokken in de wielen te steken en 't alles te doen misloopen. 't Moet rap en in stilte kunnen gebeuren, wilde 't lukken, oordeelde hij, en daarbij mocht hij dan niet te veel denken aan den oude die te wachten zat.

't Was iets van een uur of elf als Mijnheerke Selderslaghs, met zijn hoedje in den nek en slippen die vlogen, den winkel kwam binnenstuiven. 'Hoe is 't?' vroeg Jos angstig.

't Is in orde!' lachte de andere triomfantelijk. 'Geenen eenen, geenen

ééenen die er eigenlijk iets tegen had. Da'ge de kosten wilde betalen, maakte 't danig gemakkelijk. Ze zullen een krook aan de reglementen moeten geven, maar da's niets. En 't zal dertig frank in de maand zijn. Da' weet niemand, da' gaat tusschen u en mij. Notaris Boschstraete vond 't plezant. 'k Wenschte dat we nog zoo'n klanten kregen, lachte hij, daar is immers nog plaats genoeg. En nu schiet ik weg om er ulie vader naar toe te doen!... Alla, g'hebt uwen zin en tot ziens, Jos-jonge! Houd u goed!'

Jos lachte, stopte hem de hand vol sigaren binst hij hem uit liet.

't Was beklonken dus! Hij kon 't nu binnen gaan vertellen. Ze zouden er niet veel meer aan kunnen veranderen!

Het godshuispeke

TOEN Mijnheerke Selderslaghs daar met den Izegrim in 't portaal van het witte, middeleeuwsche Sinte-Rochus verscheen, trok de dikke Godshuisvader een gezicht al erger of hij spoken zag.

‘Wa'... wa'... zou er de Heeren... believen?’ stotterde hij verrast. En hij keek daarbij vragend den klerk aan en wees met een bevenden vinger naar den ouden zwerver.

't Toeval had gewild dat de man gisteren avond juist voorbijging toen de Izegrim op de brug aan 't batavieren was. En nadien had hij in de staminees in de buurt zijn historie hooren uiteen doen en hij had zoowaar een kermis beleefd bij 't aanhooren van de fabuleuze streken die hij van zijn leven had uitgehaald. Zelfs 's nachts in zijn bed had hij nog liggen schokken van 't lachen en hij was den heelen morgen al deugnietachtig gespitst geweest op wat er vandaag met dien zot nog meer ging gebeuren.

En nu stond hij daar vóór hem en nogal met den Selderslaghs.

‘Als 't soms voor een bezoek is moet ik ulie zeggen dat de pekens allemaal weg zijn. Geenen eenen is er thuis, 't Spijt me, maar 'k kan er ook ni aan doen!’ ging hij verder. Hij wenschte hem maar rap den huize uit. Want wie wist wat hij in de mot had, en zaagt g'hem hier het boeltje op stelten komen jagen?

‘Hoe?... een bezoek?’ vroeg de klerk verwonderd. ‘Waar haalt ge dat, Miele?... Neeë, Melse hier-zie, zou geerne een plaatske hebben in 't Huis, en daarvoor komen wij.’

't Was of de Vader een stomp kreeg vlak in de maag. 't Bloed sloeg hem naar den kop en hij begon te hijgen als een blaasbalg. Honderd gedachten joegen hem door 't hoofd: de vent had geld, en veel, hij had't gezien toch, en zijn familie ook zat er warm in; en hij was toch niet van de gemeente, enz. enz. zoodat het heele geval hem hoe langer hoe onbegrijpelijker werd.

Een wijle dacht hij aan een farce van den Selderslaghs en hij scheidte al

asem om los te bulderen: ‘De poort uit!... Houdt u zelf voor den zot!... Vooruit!’ Want 't moet gezegd, die twee waren geen vrienden, bijlange niet, en als de een den andere een beentje kon zetten, zoo in 't stille, zonder dat het opviel, hij zou 't niet gelaten hebben, voor 't geld-van-dewereld niet.

Maar 't papier dat de klerk daarop, zoo heel langzaam en met een treiterend lachje op zijn geel gezicht, uit den binnenzak haalde deed den Vader op den slag ineenzakken. Hij sloeg wit uit en begon te beven terwijl hij het briefje las. ‘God-van-den-Hemel!... Wa' lappen ze me nu aan mijn been!’ zuchtte hij. ‘Ziede 't Miele?’ vroeg Mijnheerke Selderslaghs.

‘Of da'k het zie!’

‘En ge moogt dees briefke houden ook!... 'k Laat het nu maar verder aan u over... Dag Melse, stel het goed!... En tot ziens, Miele!’

De Izegrim, die daar stom en roerloos had bijgestaan, grommelde iets terug in zijn baard, maar de Vader zei niets. Hij kon niet. Hij bekeek kwansuis al-

door het papier met de groote krolhandteekening van Notaris Boschstraete er onder aan, doch intusschen stond hij te berekenen wat nu begonnen met dien zotten apostel op zijn kot.

Wat dien dolleman in zijn bol geslagen was om hier te komen wonen, of wat gekonkel er verder achter stak, Miele wou er zijn kop niet mee breken. Hij was geenen boekenschrijver en nog minder een stadshuis-vent. Wat baatte het overigens! Een ding sprak slechts tot hem: dat hij ermee zat opgescheept. En 't probleem was nu: hoe hem kwijt gespeeld, en dat liever vandaag nog dan morgen!

't Beloofde hier anders wat te worden. Een zottekesspel, 't schoonste van de wereld! Hij had gisteren staaltjes gezien van den ouwe zijn kunst!

Eerst en vooral: in de slaapzaal, waar de andere zeventien Sinte-Rochuspekens hun bed hadden, kwam hij niet. 't Zouden er nachtjes kunnen worden! Als hij werkelijk naar hier kwam om kuren uit te halen, zou hij al van meet af op zijn kin kunnen kloppen! Achter in den bouw was er een kamer-

ke, waar nu wat kapotte stoelen en andere boel stond opgeborgen, en dat was voor hem. 't Kon rap worden leeg gemaakt. En evengauw waren er een bed, een kast en een waschtafelke in samengebracht en hij zat daar ver en veilig uit den weg, als op een eiland. Vóór alles zou hij hem uit de buurt van de anderen houden, dat was de methode! 'Gevonden!' lachte de Vader in zich zelf. Hij plooidde het papier toe, stak het in zijn binnenzak. En daarop sprak hij met gemaakten ernst:

'In orde is 't. Kom mee, kom Melse. We zullen u dus instaleeren. 't Eerst uw slaapgelegenheid. En alles een beetje rap!' Want hij wou er komaf van maken, 't liep zoo stilaan naar den twaalven en 't moest in orde zijn eer dat de andere binnenkwamen om er den neus tusschen te steken.

Hij stapte buik-vooruiteen ronde deur door en achter hem sjokte zwijgzaam de Izegrim mee. 't Ging door een lange gewelfde gang, dan een eiken trap op, weer een gang, een trapke af en daar duwde de Vader een laag vierkant deurken open.

‘Hier is 't dat ge uw slapen krijgt!’ zei hij en hij troonde hem een wit gekalkt, duf-riekend kamerke binnen met een vensterke dat op een rood, bedonderbloemd pannendak uitkeek.

‘Da's nu voor u. Omda' gij het zijt! Kom, draag dezen rommel buiten!’

‘Slapen ze dan ni allemaal bijeen?’ vroeg de Izegrim terwijl hij zijn kastje neerzette.

‘Voor u maak ik een exceptie... Da begrijpt ge toch!’ en hij pinkte eens ondeugend.

De stoelen, de schragen, wat latten en planken, de oude had 't vlug buiten. En dan moest hij mee den zolder op om er zijn ameublement te halen. Geen hand hielp de dikke Vader, hij liet hem alles zelf naar beneden sleuren. ‘Sesa! da's in orde!’ sprak hij. ‘Bij Trees in de keuken kunt ge straks een emmer water en een dweil halen en dan dweilde het stof maar wat op. En nu mee naar 't magazijn voor de kleragie!’

Gedwee volgde de Izegrim hem naar een andere kamer die omendom vol oude, hoge, eiken kleerkasten stond

en waar het stonk van den kamfer dat het pakte op den asem.

Miele smeed een eerste kast open, gaf hem een paar grove lakens, drie groene sargiën en een blauw-en-wit geruite sloop. Uit een tweede kast haalde hij een blauw-katoenen hemd, een roodbaaien slaaplijf en onderbroek, een paar gespikkelde, radijsroode sokken en een rooden zakdoek.

‘k Geef u nu van alles maar één stuk’, verklaarde hij. ‘G’ hebt nog wat aan uw lijf en dat moet ge voorts verslijten. Daarna krijgde bij. Maar ge verstaat wel, dat vloeren kostuumke en dien hoed zulde moeten laten. Als ze allemaal mochten dragen wat ze wilden, zoude wat zien. Daarin moet er uniformiteit zijn. En nu heb ik voor u, voor 's werkendaags meen ik, nog iets dat heel, heel goed is. 't Is 't kostuum geweest van Jule Mertens, die voor twee maand verdronken is. Alles proper gewasschen en gelapt en knoppen aangezet. Ge zult er sjik mee zijn, Melsen! Toe, kleed u uit, we zullen het u eens aanpassen!’

De Izegrim speelde jas, vest en broek

uit en Miele scharrelde druk in een derde kast die vol kleeren hing. Hij moest op zijn lippen bijten om niet in een lach te schieten binstdien, want hij dacht: 'We zullen u raken, oude zot, en ook uw schoon' familie die zoo iets permiteert!'

Een heel tijdeke liet hij hem zoo in zijn ondergoed staan, kwam ten leste lachend met een pak voor den dag zoo ros als een sleutel, overal gelapt en daarbij zoo stijf als een plank.

'Hier zie, past dat eens, Melsen!'

De Izegrim zijn rood, norsch gezicht vertrok geen vin. Hij nam de broek aan, stapte erin, knoopte ze vast aan zijn bretels zonder er zelfs naar te kijken. En 't vest en de jas, al waren ze breed genoeg om er nog een halven Izegrim bij in te stoppen, trok hij even afwezig aan. 't Hing alles in plooiën lijk voor een vastenavond over zijn lijf, maar hij zei geen woord.

't Past u als gegoten!' stoefte de Vader. 'Heb ik het ni gezegd! En nu nog een hoed!'

Een vierde kast werd opengetrokken, een kast vol met verpluisde en ver-

kaalde hoge hoeden van alle vormen en models van 1830 tot den dag van vandaag. Op den wilden bof greep Miele er eenen uit, eenen als een kachelbuis en met een plezanten zwaai zette hij hem den Izegrim op den kop. 'Voilà!' sprak hij. 'Laat eens zien!' en hij deed eenige stappen achteruit als om hem te keuren.

De hoed zakte den oude tot op zijn ooren; hij kon er amper onder uitzien. Maar hij gaf er behendig van voor een duwke tegen zoodat hij in zijn nek schoof, raapte daarop zijn bedde- en zijn ondergoed van de tafel en wilde er vandoor gaan.

't Scheelde niet veel dezen keer of de Vader proestte het uit. Hij greep naar zijn buik, duwde zijn knieën tegeneen om zich te bedwingen. Doch toen dacht hij ook aan de critiek die hij te hooren zou krijgen, aan wat er op die critiek nog zou kunnen volgen en bevreesd sprong hij hem achterna, nam fluks het hondenkot van zijn hoofd.

'Neeë, neeë, Melse! Zoo rap ni! Dien is veel te groot! Kom eens terug!' zei hij. 'Hier is een betere!' En on-

willens zocht hij er eenen uit, niet al te oudbakken en dien hem paste ook nog. 't Was nu al zoo zot, de Izegrim in zijn flodderkostuumen met een buis, laat staan dat het daarbij nog zoo iets antieks moest zijn!

‘Zoo is 't goed! Ze mogen u zien nu!’ De Vader sleutelde het magazijn toe, gebood hem alles naar zijn kamerke te dragen en dan naar beneden te komen. Hij wachte hem af aan de trap, bracht hem in de keuken bij Trees die hem een emmer water en een dweil gaf en daarmee werd hij terug gestuurd, om zijnen kevie op te kuischen, zijn bed op te maken en er alles schoonekens in orde te brengen. Miele verhief opzettelijk de stem, sloeg een toon aan als voor een commando. De Izegrim zei weer niets, geen ja, geen neen, knikte zelf niet eens en ging.

't Was natuurlijk ver over etenstijd eer hij terugkwam. De zeventien pekens waren al lang uit den refter en wandelden of zaten op de banken in den palmenhouten Godshuishof. Juistekens zooals de Vader het berekend had.

‘Ge komt laat, Melse!’ zei hij. ‘Maar

't is ni erg. Kom maar mee!' En hij bracht hem weer de keuken in, deed hem aan een klein tafelke neerzitten en bediende hem zelf. Een half-telloorken botermelk, nadien een lapke stokvisch en zes patatten met een lepel ajuinsaus erover en als drank een glaaske verschaald bier.

't Is ni vet vandaag, 't is Vrijdag, ziede!' zei hij.

Maar nog zei de Izegrim niets. Hij speelde rustig den arme-menschen-kost naar binnen, dronk zijn bier uit, zei zijn gebed en trok den hof in, waar hij op zijn eentje, en aangeaapt 't en kon ni meer door de andere pekens, langzaam rond begon te wandelen.

't Deed den Vader van verwondering de armen overeen slaan en hij schudde zijn dikken balonnekens-kop niet-begrijpend overentweer.

'Wie kan daar nu wijs uit worden?' sprak hij tot zich zelf. 'Een schaap heeft er niet aan!' En hij kreeg er bijkans spijt van dat hij hem zoo behandeld had. Ware het niet beter geweest hem gewoon bij den hoop te duwen? 't Bracht hem toch niets anders

dan last en dubbel toezicht, zoo'nen bijlooper!

Maar toen dacht hij ook aan gisteren en aan die honderd vertelselkes en dat prikkelde hem weer. 'Of is 't soms een slapende vuurberg?' vroeg hij zich verder af. 'In alle geval, 'k betrouw hem ni, voor geen haar. En kort zal ik hem houden ook. Tot hij 't moe wordt en 't van zelf af-trapt! 'k Wil zien, wie da' winnen zal, hij of ikke!' En hij stak een vuist omhoog en kwaad, met den kop vooruit, trok hij naar zijn voute-kamer naast de poort, om er verdere middelkens te verzinnen en den Izegrim buiten gejudast te krijgen.

En 't waren geen geringe dingen, die de Vader daar, na veel overentweer gewandelen 't pakken van menig druppelke klare, verzon en in elkaar stak. Een veldheerplan had er niet aan.

Hij moest hem zijn peere laten zien zonder dat 't naar buiten opviel, hem weten te prikkelen tot verzet zelf, tot hij 't hier alles beu wierd als kou' pap, en er uit eigen beweging uit trok. Hij zou beginnen met hem knecht van 't

Huis te maken, zoo stillekens aan zou hij er nog de eene na de andere karwei bij doen, de zwaarste en vuilste 't eerst, en dan wou hij, Miele, wel eens zien of hij 't zou uithouden. En gesteld dat hij 't deed, wat zou die fijn' familie van hem, de felle zoon uit het 'Lammeke' en dat stukske kapkesmaakster van een Trintje Nieuwejaers, daarvan dan zeggen? Zouden ze er hem, uit eerlijke schaamte, niet sito met zeelen komen uittrekken, veeleer dan zoo iets te moeten beleven?

'Laat ze komen!' lachte hij opgewekt. 'Ha! ze denken mij beet te hebben! Maar we zullen eens zien wie 't leest licht!'

Denzelfden avond riep hij den Izegrim bij zich op zijn voute-kamerken en lochtig, met een joviaal klopke op den oude zijn schouder, deelde hij hem zijn aanstelling mede.

'De gewoonte wil dat zoo, ziede Melse!' vergoeilijkte hij zich. 'Die leest binnenkomt springt bij. Ten minste als hij niet al te versleten is en er nog een beetje kruim in steekt. En versleten ziede gij er bij lange nog niet uit. Zie,

'k ben veel jonger dan gij, ne-waar, en een labbekak ben ik ook ni, maar rechtuit gezegd, 'k zou het toch tegen u niet willen opnemen, nog voor geen geld. En ge zult dus wel begrijpen, als ge ievers zoo voor-niet kost en inwoning hebt, da' g'er ook iets moet voor doen. Daarbij, 'k zorg toch goed voor u, he, Melse? 'k Geef u een kamerke voor u alleen en 'k laat u, jandome! in de keuken zelf eten. Zeg, g'hebt er toch niets tegen?'

Hij zei dat alles even lochtig en schertsend, pinkte eens tegen den oude, al was hij van binnen danig gespannen op 't antwoord dat die geven zou.

Maar de Izegrim zei niets, geen woord, geen zuchtje kwam er uit, en geen rimpeltje vertrok er in zijn rood, strak gezicht. Zijn kleine, grijze oogskens keken even afwezig als daarstraks den Vader aan en roerloos bleef hij zoo, met zijn wekker, zijn schort en zijn mouwkens in de handen.

't Verwarde de Vader wel een beetje. 'Goe verstaan?' vroeg hij om er een punt achter te zetten en hij trok daarbij de deuropen. 'Ga dan maar slapen,

Melse! Goeie nacht en overslaapt u niet!’

De oude grommelde iets terug van: ‘s gelijke’, keerde zich om en daalde het baksteen kamertrapken af. Hij stapte het arm-verlicht portaal over en verdween in het rond-gewelfd ganggat in den hoek.

Verbaasd, met de armen over de borst gekruist, luisterde de Vader naar de stappen die hol verklonken in de gang, de trap op doften en na het toe-dreunen van een deur stil vielen.

‘Wat moete daar nu toch van peinzen?’ vroeg hij zich zuchtend af. ‘Wil hij mij afspelen of wat zit er voor een raadsel achter?’

Hij liet nog eens zijn gedachten gaan over wat er gisteren met den Izegrim was voorgevallen en wat vandaag, doch kon er hoe langer hoe minder kop aan krijgen. Totdat hij ten leste, moegepeinsd, tot de opwindende conclusie kwam dat de vent vast en zeker zot moest zijn, anders kon het niet.

‘En daarvoor steken ze hem hier!’ meende hij mogen verder te redeneeren. ‘Grootevader in een zothuis, da’

zou opvallen en daar is die fijn' familie te fier voor natuurlijk! Hier peinst daar niemand aan en ze kunnen er altijd een oogske op houden ook nog, niwaar?'

Hij lachte schamper, stak een vinger uit in de richting waar hij 't Lammeken' wist. 'Maar 't zal ulie ni lukken!' dreigde hij verder. 'Da zal rap genoeg uit komen, daar zal ik dan wel voor zorgen, hebt geen nood! 't Is hier geen zothuis, bijlange niet! Ha, ge peinst mij zoo met ulie vette grootvader op te schepen! Wacht maar!' 't Stond vast voor hem, morgen zou 't er al tegen zitten!

Dien nacht, in zijn alkoof, droomde de Vader van niets anders dan van den zotgeworden Izegrim. Hij zag hem in zijn bloot lijf en smorend uit een theepot wandelen gaan over de vesten, daarna zag hij hem staan vloeken en tieren tegen de keukenstoof die hij met potscherven en pinnekensdraad wou aanmaken in plaats van met krollen en hout, en nog veel andere zotte dingen zag hij. Wat was hij in zijn nopkens! En Notaris Boschstraete liet hij

er bij roepen om 't met zijn eigen oogen te zien, de politie werd gehaald en hij beleefde het fijne genoeg den oude met zijn kraag te zien pakken en stande pede naar 't zothuis van de Zwart' Zusters gebracht.

's Morgens van vóór den vijfde, was hij al zijn alkoof uit, deed zijn vilten sloffen aan en sloop geruischloos naar boven, waar hij zich vlak bij den Izegrim zijn kamerken achter een halfopen deur verstopte om er vol kloppende verwachting en met de hand achter 't oor te luisteren naar wat nu komen ging.

Maar neen, er kwam niets buitengewoons van achter het lage, vierkanten deurken.

Na een wijle rinkelde er de wekker af, de beddekoets kraakte, dof voetengestommel plofte er over 't plankier en er was geplas van water. En toen hij daarop het vensterke hoorde opentrekken ritste hij algauw terug naar beneden, uit schrik van door den oude betrappt te worden. In 't portaal echter liet hij zich op handen en voeten neer, en met den kop laag tegen den rood-

beplavuisden vloer, waagde hij van achter den hoek een oogske de gang in om den Izegrim zien beneden te komen. Want 't zot-worden gebeurde toch niet altijd met lawijd, en Godweet! hoe hij zich toegetakeld had!

Doch ook dat viel tegen.

Op zijn bonkende leerzen, zwaar en log, kwam de oude de donkere trap af. Hij had het blauwe schort vóór, de halfmouwken aan en het zwarte, vettig glimmend mutske op zijn kop. Zonder eens naar buiten te kijken, waar blauwig en van vogelen-zang doordrest de palmenhouten godshuishof ontwaakte, stapte hij nader en nog altijd met hetzelfde onverschillig-afwezige, stugge gezicht van gisteren trok hij de keuken in en begon er seffens aan de stoof.

‘k Vang bot!’ zuchtte de Vader teleurgesteld terwijl hij terug rechtkrabbelde. En hij zuchte dat nog menigen keer en vloekte erbij als hij daarop, door de spleet van zijn kamerdeur, den Izegrim daar beneden heel rustig aan zijn knechtewerk hoorde.

Wat moest hij doen nu?

De zweep erop houden en hem zoo uit den huize judassen lijk hij 't zich gisteren voorgenomen had? Oftewel op den loer blijven tot het zot naar buiten brak en ze hem met geweld moesten wegbrengen?

Even hing hij in de wiggel en de waggel. Maar ten leste kapte hij den knoop door en met een vuistslag door de lucht, grommelde hij: 'allebei!'

Hij antwoordde niet veel, keek zelf niet op, als, een beetje na den zesse Trees de meid, die daar juist met druk sleutelgerammel in Sinte-Rochus was binnengekomen, hem met veel beslag en opgeheven handen kwam vertellen hoe goed het werk toch gedaan was door dien Izegrim. En als hij wat later, bij 't rammelen van 't kwartier, in de gang de morgenbel gingluiendie depekens wekken moest, en door 't venster in de keuken, nevens de stoof met den stoomende moor erop, den ouwe heel rustig zag zitten koffie malen, knetterde het dreigend: 'Wacht maar! 'k zal u wel vinden!' 't Ging weliswaar verloren in 't belgezinder, zoodat, achter de matglazen vensters van den slaap-

zaal geeneen der ontwakende pekens het kon hooren, maar hij meende het er niet te minder om.

Hij liet hem voorloopig in de keuken op zijn gemak zijnen koffie drinken, liet hem nadien met de andere godshuisventjes, die den eenzelvigen nieuweling met het stroesche gezicht en den slodderjas, spottend begaapten, naar 't zeven-uren misken gaan. Doch pas was hij daarvan terug of hij troggelde hem met zijn zelfde gemaakt-joviale lachje terug de keuken in en zette hem aan 't aardappels jassen en snijboonen snijen. En na 't noen-eten moest hij seffens met Trees den afwasch uit de voeten doen, moest de koperen pannen en de stoof opschuren, de vloeren dweilen, de lampen kuischen en vullen en eerst als dat alles goed in orde was en fijntjes gecontroleerd, liet hij hem voor een kort wandelingske de poort uit.

‘t Is nog maar 'n begin, bruur!’ bromde de Vader hem tusschen de tanden achterna. ‘En als ge voor dees niet loopen gaat, dan krijgde er nog en nóg!’ Maar, och God! wat sloeg hij er naast.

Al dat knechten werk, de Izegrim voerde het uit, precies of hij alzeleven niets anders had gedaan. En zooals hij hetpekesleven gisteren had ingezet, stom, zonder spreken, zoo zette hij het nu ook voorts. Geen woordeke, geen zuchtje van protest kwam eruit tegen wat ze hem allemaal commandeerden, dien dag niet, den volgenden niet en al de andere al even min. Zelfs als ze hem zijn Zondagen afpakten zei hij niets, laat staan dat hij voor zoo'n werk op den loop ware gegaan.

En dus gaf de Vader hem, volgens zijn belofte, nog en nóg, en 't waren geen klein karweitjes die hij extra voor dien ouden zot bestemde, om toch maar tot zijn doel te geraken!

In den appel- en perentijd haalde hij hem uit de keuken weg en deed hem met zijn oude knoken de boomen, in den hof inklimmen om 't fruit te plukken. Nadien liet hij hem een versleten, gelapt pak aantrekken, gaf hem een paar blokken en een schup en deed hem den heelen hof ompaaien en op den koop toe beberen ook. En daar dat ook niets hielp, moest hij zelfs met een

zeel waaraan een baksteen en een stroowisch was gebonden het dak op om er een voor een alle schouwen te vagen. Bij ieder van die afbeulende karweien dacht de Vader vol klimmende spanning: ‘Nu geeft hij het vast en zeker op, of Jos of Trintje Nieuwejaers komen er tusschen en ze halen hem weg van hier.’

Maar alles wat hem gezegd werd, de Izegrim deed het, even braafkes of 't een werkske van nietsmandalle ware geweest. Van opgeven was er schijn of gedacht, en zoo viel de sakkerende Vader van de eene verwondering in nog een grootere.

En hij was alleen niet om dat te doen. Ook Trees en de andere pekens alle zeventien, die in hun jonge jaren dien Izegrim maar al te goed gekend hadden, volgden dat sport met even groeiende verwondering.

‘Vroeger stond dat voor een ijlen niet in vuur en vlam, zou huizen en torens afgebroken hebben als er een strooke in zijnen weg was gelegd,’ zegden ze tegeneen ‘en nu laat dat met zich sollen en beulen al erger of 't een hond is!’

't Kon niet anders of hij was aan 't versuffen. Neeë, hij wist ni-meer wat hij deed.

Ze spraken er veel over in de stad bij kennissen of in stamineekens waar ze hun pintje gingen pakken en ze zagen allen met schrik het ende tegemoet van iemand die nog zoo flink te been was en toch al zoo diep geraakt in 't hoofd. Alleen de Vader geloofde dat niet.

‘Komedie! Komedie!’ oordeelde hij. ‘Zie maar eens zijn oogen. Da' zijn geen oogen van een suffer! Maar mij vangt hij niet. En weg krijg ik hem toch!’

Het kind

Hij lei 't er nogal dik op, de Vader, met dat woord 'komedie', veel en veel te dik. Maar toch, 't moest gezegd, was er iets van aan wat hij beweerde van den Izegrim zijn oogen.

Neen, voor iemand die zien kon, al keken ze nog zoo droomend van onder half-geloken oogschelen als dweers door de menschen en de dingen heen naar vage verten, toch waren dat geen oogen van een slaapkop, van eenen die kindsch aan 't worden was. Daar moest nog kruim in den oude zitten, vast en zeker!

Dat bleek maar al te goed een maand of vier, vijf later, op dien morgen toen Trees hem 't groote nieuws vertelde dat er in het 'Lammeke' een ferme, jonge zoon geboren was.

Hij zat, lijk z'hem gewoonlijk vond als ze binnen kwam, nevens de tafel, met den grooten, bruinen koffie-molen tusschen de knieën, den koffie te malen. En ze vertelde hem dat zoo, terwijl ze een beetje heur handen warmde boven

de stoof, lijk ze hem al zooveel nieuwskens had verteld, uit compassieusigheid, om den sukkelaar toch een woordeke te geven over 't leven daarbuiten. 't Mensch dacht niet anders of hij zou weeral maar blijven voortmalen, precies zooals hij 't gewoon was, en thoop en al eens zuchten of een moeden: 'zoo, zoo...' laten vallen op heur gezegde. Want of 't nu over zijn familie was dat ze 't had of over de Chineeskes aan 't end van de wereld, 't leek hem immers precies alles gelijk.

Maarneeë, nu knakte ineens het koffie-molen-gekners stil. En als ze verrast het hoofd omwendde, zat hij daar, stokrecht ineen, 't gezicht gespannen op heur gericht, en wat het toppunt was, zijnen mond bewoog. Warelijk, hij zei iets, hij sprak! Ze hoorde het! Als Trees van ze leve verschoot dan was het toen. Ze verschoot er zoo van dat ze niet eens verstond wat hij zei. 'Ai mij!' zuchtte ze, pakte naar heur hart en week angstig achteruit. 'Wa' gebeurt er nu! Melse, er scheelt toch niets?... Ge maakt mij bang!'

Waarop kwaad en luid, terwijl het

bloed hem naar den kop sloeg, uit scheef-vertrokken mond het naar heur toe sloeg:

‘Of 't waar is wa' da' ge daar zegt! Da' vraag ik! En of gij mij soms niet voor den zot houdt!’

't Mensch sloeg er ontzet de handen van ineen.

‘Wa da' ge van mij peizen durft!’ kloeg ze verwijtend en daarbij ging heur dik, bleek hoofd met het zwartwollen kornetje erop zuchtend overentweer. ‘Niet langer als daarjuist zie, bij 't uitgaan der kerk, hoor ik het. En nogal van de meid uit het ‘Lammeke’ zelf. En dat durft een mensch zijn woorden in twijfel trekken. Als ik lieg, dan liegt de meid uit het ‘Lammeke’ ook. Ga 't er eens vragen als ge 't beter weten wilt!’

Toen week zoowaar de stroeschheid van den Izegrim zijn gezicht. En wat Trees zich nooit ofte nooit bij dien stommen-ambachtspeler had durven voorstellen, er kwam iets als een lach in zijn oogen en zijnen baard hangen. ‘Goed is 't da'k 't weet....’ mompelde hij en pakte terug den draaiknop vast

en begon te draaien rap en vinnig en op maat nogal alsof zijn molen een orgelke was. En wat hij daarna deed: 't brood snijen, de boterhammen stapelen die Trees gesmeerd had, den koffie opschinken en 't alles den refter in dragen, hij bleef 't alles met dezelfde vaart doen. Nog juist een lieke mankeerde erbij.

En zoo ook speelde hij zijn morgenbrood naar binnen, slurpte zijn koffie leeg, trok met de andere pekens, die hun oogen niet gelooven konden als ze hem daar zoo opgewekt vooráán zagen stappen naar 't zevenurenmiske, en al even vlot en rap was zijnen boven gedaan nadien.

Trees wist niet wat ze er van peinzen moest en ook de Vader, aan wien ze alles subiet ging vertellen, kon er geen kop aan krijgen.

‘Da' kan toch ni' voor da' kerstekindeke zijn!’ oordeelde Trees. ‘Hij bekijkt niet eens zijnen eigen zoon, wat zou hij dan met dees inzitten... Och, als 't zot nu maar niet naar buiten aan 't breken is... Daar is soms zoo weinig voor noodig...’

En ze twijfelde er in 't geheel ni-meer aan als ze hem daarop terug naar beneden zag komen, niet met zijn schort en zijn mouwkens aan als naar gewoonte, maar opgejoerd, met zijnen Zondagschen jas en een proper halsboordje aan, zijn baard gekamd en den hoogen hoed op den kop.

De Vader die in de gang toezicht hield op de pekens, bezig in de slaapzaal aan 't opmaken van hun bedden, trok oogen als sauspannekens. Hij zette zich vierkant, met de handen in de zij, vóór den Izegrim als om hem den weg af te snijen.

‘Hewel, hewel?... Wa's da' nu?’ schoot hij kwaad uit. ‘Rap uw schort en uw mouwkens aan en dien hoed af! Ge gaat toch zoo geen patatten gaan schillen en roo-koolensnijen?... Of zijde soms heelemaal zot geworden?... Vooruit, weerom naar boven en geen kluchten, verstade 't?’

Maar voor den Izegrim was 't of hij niets zei. Die schokschouderde eens, drumde hem met zijn elleboog uit zijn weg en liep door. En of de Vader nu nog eens zoo luid aan 't foeteren en

't kommandeeren viel, dat 't heel Godshuis ervan samenklonk, hij stapte de gang uit, 't portaal door, trok de poort open en was buiten.

Zonder om te zien liep hij 't straatje uit, de kaai langs en recht het 'Lammeken' binnen.

't Was Jos die vóór kwam. Die bleef even als aan den grond genageld staan, stotterde toen moeilijk iets van: 'Vader... kom binnen... er is...'

Doch de Izegrim pakte hem dadelijk 't woord af.

'k Weet het al, doet u geen moeite... 'k Verwacht nu maar één ding, da' g'uwen plicht zult kennen tegenover den dezen hier, zie...' en daarbij klopte hij met de vuist op de borst. 'Goe' verstaan?... Salu' dan, en de complementen boven.'

Waarop hij zich omkeerde en naar buiten stapte.

En Jos verstond zijn plicht, dadelijk reeds.

Toen de Izegrim tegen den noen in Sinte-Rochus terugkwam ondervond hij het al seffens. Hij had nog maar pas

zijn kop door de poort gestoken of de Vader verscheen, die hem vriendelijklachend mee het spreekkamerke deed binnen gaan, links van 't portaal. Soe Renders, de kleermaker van 't Godshuis zat daar met vóór zich op de tafel een pak fijn zwart laken, zijn meterlint en een boekske met een potloodstompje.

De Vader vertelde hem met veel vleierende woorden van den doop en 't feest waar hij als petere naar toe zou moeten overmorgen, dat hij daarvoor nu een nieuw kostuum noodig had en dat Soe gekomen was om hem de maat te nemen en 't dan rap te maken.

De Izegrim luisterde verwonderd, doch schudde algauw zijn kop.

‘Neeë, neeë...’ grommelde hij. ‘Geenen flauwen kul. Dees is goed genoeg. En als ze mij zoo ni willen bezien, dan nijpen ze maar hun oogen toe.’ En hij meende zich om te keeren en er van door te gaan.

Maar de Vader hield hem bij zijn mouw vast. ‘Wacht nog eens effekens, Melse!’ sprak hij rustig. ‘Da' gaat niet, man. Ge moet ermee naar de kerk, en

nog wel als petere. 'k Zou van den Deken geen klein beetje t' hooren krijgen als ik u zóó naar een feest liet gaan. Toe, zij nu redelijk! We zijn wij, jandome, toch altijd dikke vrienden geweest! En als ge 't niet voor u zelf wilt doen, doe 't dan voor mij!

‘Neeë, voor u niet en voor den Deken ook niet. Laat me gaan.’

‘Doe 't dan voor ulie Jos!’

‘Nog veel minder!’

‘Doe 't dan, jandome! voor uw petekind!’ riep hij luid. En daar de Izegrim temet ophield met rukken, wendde hij zich kordaat tot den Renders! ‘Hier zie, Soe, neem de maat!’

Een wijle stond de oude nog weifelend. Maar ineens met een stoot van zijn rooien kop, deed hij een stap voorwaarts.

‘Vooruit dan! Als 't voor den kleine is, is 't goed!’ grommelde hij nijdig terug en hij zwierde zijn hoed af, stak zijn armen zijlings uit en zuchtend liet hij zich bemeteren door het smalle, perkamenten kleermakerke.

‘Sesa! Voor den kleine! Zoo versta ik het ook!’ lachte de Vader. ‘En gij

Soe, doe een keer goed uw devoere, he? Dat het sjik wordt! En morgen komde dan voor den pas!’

‘Laat mij maar doen! E' meesterstuk maak ik ervan!’ beloofde Soe.

En niet alleen dat kreeg hij. Maar een beetje nadien werd hem een nieuwen hoogen hoed gebracht, en daarop een hagel-wit fijn hemd, een paar lage, kalfs-leeren schoenen en den avond vóór den doop moest hij in 't spreekkamertje bij Jan-Barbier komen die hem met veel zorg zijn witte manen, zijn brauwen en zijnen baard properkes bijknipte.

't Was geen Sinte-Rochus-ventje en nog minder de stroesche, boschmenschachtige Izegrim die daar 's anderendaags, rond den tienen, in zijn soepele, fijn glanzende redingote, met den baard schoon gekamd en den blinkenden hoed op 't hoofd, op malschkrakende schoenen den trap kwam afgeterd.

Trees was de eerste die hem zag. Ze sloeg heur armen in de lucht, riep:

‘Komt nu eens zien! Komt nu toch eens zien!’

Seffens was de Vader erbij en uit refter, slaapzaal en hof kwamen de pekens rap nader geschokt.

Heel 't Godshuis klonk weldra samen van de exclamaties. En hoe 't kwam, 't was ni-goed te begrijpen, maar dat kreupel, sleffend volkske, dat gisteren nog, voorzichtigjes den Izegrim uit den weg bleef, waagde het nu nader te komen en ze omringden hem met bewondering-uitroepende monden en armen die open-en-toe sloegen. Allemaal deden ze hun woord, wisten niet wat ze 't meest bestoefen moesten. Doch toen er iemand iets liet hooren van Mijnheer den Baron, sloeg dat algauw over en 't werd me daar een bibber-spottend vragen hoe 't ging met Mevrouw de Barones en de klein baronnekes, met 't kasteel en zijn peerdekeju's en voor wanneer ze nu konden geïnviteerd worden om te komen eten en te komen rijden, wat de Vader naar zijn buik deed grijpen van het lachen. Maar de Izegrim deed precies of hij niets hoorde noch zag, en langzaam

stapte hij verder door die spitsroe naar 't portaal.

't Was slechts als Nolleke Mets, een lachbakkes met een harlekijnsneus en een mond tot achter zijn ooren, aan zijn slippers begon te trekken, zoogezegd om de kwaliteit van 't laken eens te bevoelen, dat hij zich dreigend omkeerde en brieschte:

‘Als er nu nog eenen iets zegt, dan bega 'k malheuren!’

De pekes zwegen en weken toen wel en 't was maar goed dat toen juist het rijtuig kwam vóórgereden om hem op te laden en naar 't ‘Lammeke’ te rijden, of 't ware er nog op een vechtpartij uitgelopen.

De Vader, die er angstig kwam tusschen geschoten, zuchtte opgelicht, als hij 't rijtuig-portier zag toekletsen. Hij smeed rap de poort dicht, joeg met luid geroep de kwebberende pekes terug den huize in.

‘Een raadsel is 't,’ sprak hij tot Trees. ‘Wat geen mensch in den heelen wereld heeft gedaan gekregen van dien zot, voor een kerstekindeke dat hij nog nooit gezien heeft, doet hij het. Ja, ja,

hij gaat vandaag verzaken aan den duvel en zijn pomperijen. Ge zult het zien Trees, hij wordt nog handelbaar!’

En 't was de Vader niet alleen die dien dag zoo oordeelde. Jos en Trintje Nieuwejaers die den oude met kloppend hart en tranen in hun oogen, ontvingen dachten het.

En als hij boven kwam en zoowaar lachte tegen den wolk van een jongen, dien de baker was aan 't opdoen voor den dooptocht, dacht Marie het ook.

En Mijnheer Pastoor, en de koster en de twee stoeltjeszetsters ter kerke bij den doop, dachten het, en zoo ook de heele familie met wie hij, in de groote eetkamer van 't ‘Lammeke’ aan den feestdisch aanzat.

Hij zei wel niet veel, zat daar zoowat lijk een doove wien de helft ontging van wat er verteld werd, maar toch was hij los van beweeg, keek niets uitdagend meer, en hij at en dronk smakelijk mede van alles wat er werd opgebracht.

Trintje Nieuwejaers bijzonder was er

in den hoogsten hemel mee. Ze blonk van geluk en deed niets dan zuchten. En al had Jos, die dien heelen ommekeer maar half-en-half vertrouwde en met grooten schrik zat dat het almeteens weer scheef zou loopen, heur nog zoo de les gespeld hem gerust te laten en stil zijn gangen te laten gaan, ze kon het toch niet laten hem gestadig van alles toe te schuiven met een moederlijk; 'Hier zie, Melse, bedient u maar... toe... 't smaakt immers!'

Voor niets wat rond heur verteld werd en gebeurde had het menschke ooren, verloren als ze was in heuren schoonen droom dat hij nu weldra voorgoed Sinte-Rochus zou verlaten, dat hij dan als een treffelijke mensch hier in 't 'Lammeke' zou leven en daarmee ook een heel dik punt kon gezet worden achter dit zot Izegrim bestaan. Och, zoo geerne had ze er over willen beginnen, nu direct al. Doch dan dacht ze aan Jos zijn woorden: 'Laten doen... niet forceeren... Hij was nu al zoover, en dat nog wel uit eigen beweging... de rest zou nu wel komen ook!' en de angst dat hij weer zijn kuren kon krij-

gen, deed heur voorzichtig zwijgen.

Doch één stootje, het heure, die goei richting uit, moest ze er toch kunnen aan geven, of 't maakte heur anders nog ziek.

En daarom, om het toch maar rap te zien gebeuren, zou ze morgen reeds, een vurige noveen ter eere van Sinte-Antonius, patroon der zoekers beginnen, met al-avondlijk erbij, in 't licht der twee gewijde keersen voor zijn beeld op heur schapraai, een innig rozenhoeiken.

Ze waren nu op den goeien weg, ze moesten nu op den goeien weg blijven, kost wat kost. Ze voelde het, ze zou 't nog wel eens mogen beleven, dat dees groote schande en dat verdriet van de familie zou worden weggenomen. Als ze maar vol hield!...

Ze hield vol, Trintje. En toen Marie heuren kerkgang had gedaan, hielp ook zij mee.

Na die eerste noveen, kwam er een tweede en een derde, en dan nog en nog. En de rozenhoeikes die ze lazen,

och, die waren al gauw niet meer te tellen!

Want veel verandering kwam er daarvoor niet bij den Izegrim.

De vader, die nu goeie vriend geworden was met Mijnheer Jos en met Trintje, en nog al dikwijls een kistje sigaren of een flesch Kempenaar bezorgd kreeg, had hem, uit eerlijke schaamte, van zijn knechtschap willen ontdoen, maar voor geenen waarom wou hij zijn schort en zijn half-mouwkes afstaan. Hij zette zijn pekes-leven, zooals hij 't nu eenmaal begonnen was, gewoon voort, maakte 's morgens de stoof aan, keerde keuken en refter uit, maalde koffie, sneed brood en jaste de aardappels, en 't kostte den Vader een duvelschen moeite, om hem eindelijk, zonder ruzie of geweld, den versleten en gelapten slodderjas en de te korte broek doen af te geven in ruil voor iets fatsoenlijks.

Een ding alleen was er veranderd. En dat was dat hij, zoo na den noen, nadat hij met Trees den afwasch uit de voeten had gedaan, vóór hij zijn veste-wandelingske begon, eerst naar 't 'Lamme-

ke' trok om er naar den kleinen Melse in zijn witte wieg te gaan kijken.

En nu mocht het kuipen regenen, vriezen dat het kraakte, donderen en bliksemen als voor een laatste oordeel, dag aan dag, op 't zelfde uur was hij daar. Hij zei nen korten goeien dag, nam een stoel en zonder nog een woord te zeggen of te luisteren naar wat Jos of Marie of de twee meisjes vertelden over het borelingsken, bleef hij peinzend zitten kijken naar dat roze kopke en die roze vuistjes teer-kleurend in den wolk van tulle en linnen.

Maar zoo stillekestaan, samen met 't ontwaken van 't kindeke zijn groote, blauwe oogen op de gezichten en de dingen rondom, kwam de Izegrim uit zijn schouwende zwijgzaamheid. Eerst was 't een stille glimlach, dan volgde er het spelend beweeg van zijn oude vingeren boven het gespannen-kijkend gezichtje en tegen dat hetventje rechttop kon zitten was het al zoover dat hij mee kraaide en frazelde, aan zijn baard liet trekken en er zelfs, zonder zich te geneeren voor de anderen, met zijn versleten bromstem vreemde liekes

voor zong, God-weet! van waar meegebracht.

En toen het jongske te kruipen begon, liet hij er zich op den grond neer zakken, kroop mee op handen en voeten de kamer rond, en hij baste en miauwde er dan op los, al erger of de kamer vol ruziemakende katten en honden zat.

Niet alleen kwam hij er zoo mee spelen, maar 't was verschietelijk wat hij er iederen keer voor meebracht in zijnen slipzak. Betteke uit 't Zuikeren Schip' en ook de Neus Verboven, die een snoep- en speelgoedwinkelke op de Grootte Markt had, wreven geen klein beetje in hun pollen voor zoo'nen klant. Vandaag kocht hij er dit en morgen dat, alles kwam aan de beurt. Poesjenellen, bont als een boerenkermis en met cimbaalkes aan de vuisten, kaatseballen dikke en dunne en blinkend gelakt in geel rood groen en met figuurkes erop of ruiten, blok-, bouw-, soldaten- en herdersdozen van alle mogelijke grootten, harlekijns en poppen, prenteboeken en mannekes blaren, mond muziekskes,

trompetten, fluiten en trommels, veel te veel om 't allemaal te vernoemen.

En als hij dat dan, zoo heel langzaam te voorschijn trok, en dat gezichtje zag open gaan en de handjes zag grijpen, dan kon hij lachen dat de tranen in zijn baard rolden.

Jos en Marie volgden met lachenden angst die overstroming van speelgoed. 't Een kistje stapelde zich op na 't ander in den hoek achter 't buffet, zoodat ze weldra ni-meer wisten waar ermee te blijven en Jos er plaats moest voor inruimen onder zijn toog in den winkel.

‘As da' zoo voort gaat, kunnen wij binnenkort een speelgoedwinkelke beginnen!’ schertsten zij tegeneen. ‘t Ergste voor Betteke en den Neus Verboven! Die krijgen concurrentie!’

Doch Trintje Nieuwejaers vond het absoluut geen ding om mee te lachen. Dien overentover, neen, dat deugde niet, en 't was ergerlijk als ge dacht aan die twee sloren van meisjes die toch ook zijn kleinkinderen waren en nooit ofte nooit wat kregen; 't leek wel of ze bestonden niet voor hem.

Had ze gemogen, ze had het hem allang gezegd, en ferm ook.

‘Ja, ja!’ zuchtte ze. ‘Zoo gaat het met die mannen. Den eenen keer te bot en den anderen keer te zot. Véél te bot en ook véél te zot. Hij is ons Melske, zoo klein of hij is, geen klein beetje aan 't bederven. Laat da' kind zoo grooter worden! 'k Hou mijn hart vast als 'k bedenk wat er kan van voort komen!’

Jos moest daar dan wel om lachen. Hij pakte ten antwoord zijn jongske onder de armen, stak het kraaiende kind hoog boven zijn hoofd en wandelde er zoo mee de kamer rond.

‘Hoorde da', ventje!’ sprak hij ertegen. ‘Nichtje houdt heur hart vast voor u! Maar 't zal wel niet noodig zijn, ni-waar? Wij zijn wij er toch ook nog om op ons ventje te passen!’

Dan wond Trintje zich eerst terdege op. Ze werd er rood van. En ze begon over wat ze noemde de vontesmet, haalde voorbeelden en voorbeelden aan van kinderen die naar hun peter aardden, en was het soms niet om te bibberen en te beven als dat hier ook

het geval zou worden? Was het al ni meer dan genoeg dat er éénen Melse in de familie was geweest, als dat ze er nog een tweede ging en laten bij maken! En nu mochten Jos en Marie heur honderd keeren herhalen dat dit niet zijn zou, dat ze toch ook wel oogen hadden om te zien wat voor kind Klein-Melske was, Trintje kon dien schrik niet van zich af zetten.

‘Wacht maar, wacht maar!’ kloeg ze. ‘k Weet immers wa' da'k weet. We zullen later nog eens spreken!’

't Jongske werd grooter intusschen, leerde loopen en spreken, kreeg zijn meisjeskrullen afgesneden en zijn eerste broekske aan, maar geenen achternoen ging er voorbij zonder dat Grootvader met hem was komen spelen.

De vloed van klein-kinderspeelgoed mineerde gelukkiglijk wel, maar 't waren nu ander brokken die ze voor hem in ‘t Lammeke’ binnenbrachten, brokken lijk een koningskind ze niet had. Peerden op hobbels en op wiertjes, getuigd en versierd als voor een generaal, wagens, geweren en sabels, treintjes en schepen, een heelen the-

ater met marionetten die loopen en knielen en zitten en knikken konden en 't zatlappeken spelen ook al, waren het, en achter in den hof liet hij een touter maken en een wiplank en zelfs een stoot-moleke met twee schuitjes aan en vier beenlooze houten peerdekens, met een zaal en toom.

Den hof van 't Lammeke' de jong van heel de stad spraken over niets anders meer en naar Melske, die dat allemaal rijk was, keken ze op als naar een wonder.

En nochtans zooveel liet het jongske zich aan al die plezante dingen niet gelegen. Als Petere erbij was, of Vader of Moeder of de zusterkes, dan kon hij er zich goed mee amuseeren, maar voor de rest keek hij er amper naar om. Zelfs Donderdags achternoois als de broekventjes uit de geburen en ook de school vriend innemens van zijn twee zusjes er mochten komen spelen, als de hof dan vol krioelend leven, gelach en blij geroep was, liet hij de anderen gerust op 't moleken rijden, liet ze wippen en touteren en hobbelen zooveel en zoolang

ze 't zelf wilden, zonder iets voor zich te vragen, en Ouwe-Melse die dan ook kwam kijken, moest stooten en aandringen opdat hij toch een enkelen keer mee zou doen.

‘Ziede wel, Nichtje!’ zegde Jos tot Trintje Nieuwejaers. ‘Wat heeft hij nu allemaal ni gekregen, onzen kleine? Wie mensch zou 't nog kunnen optellen! En zeg, waar is 't bederf?’

Trintje kon 't niet zeggen. Neeë, bederf was er nog niet aan Kleine-Melse. Hij kon naar de andere kinderen met plezier staan kijken en meelachen kon hij ook. En van tegenwringen en judasserij, zooals ze 't bij zijn peter had gekend, God-zij-geloofd! daar was er niets van te bespeuren.

Maar er waren nog andere dingen om schrik voor t' hebben, vond ze. En met bevende stem en groote oogen sprak ze dan van den kleine zijn verzotheid naar Ouwe-Melse zijn vertelselkes.

‘Als 't avontuur daardoor maar in zijn bolleke niet slaat!’ zuchtte ze. ‘Ne mensch kon immers nooit weten wat ervan voortkomt!’

Jos en ook Marie lachten eens hartelijk

om die overdreven bezorgheid. Wat kind hoorde niet geerne vertellen! Toe, dat zou ook wel meevallen!

Maar Trintje was er met geen rede vanaf te brengen. En als ze zoo bij toeval, 's achternoen, op dat nieuw spelken uitkwam dan kon ze beginnen zuchten en met heur oogen draaien al erger of 't alles reddeloos verloren was. Nu, 't waren geen vertesselkes van Blauwbaard of van Janneken en Mieke, waarmee de Isegrim voor de pinnen kwam.

Hij had speelgoed geschonken aan zijn petekind, zooveel en zoo schoon lijk een koning het niet zou gedaan hebben: 't Kon dus niet anders of 't zou met de vertesselkes navenant zijn. Daarenboven wie zou dat beter gekunnen hebben dan hij die dertig jaar over de wereld had gezworven en Godweet! waar al niet gezeten?

't Was begonnen op een achternoen met triestigen regen, terwijl ze onder hun twee met een herdersdoos aan 't spelen waren. Een koeiwachterke was versukkeld geraakt en nergens meer te ontdekken. En daarop, met half-

fluisterende stem, was de Izegrim aan 't vertellen gegaan 't verhaal van een levend koewachterke, ievers in een ver, woest land, dat verloren geloopen was diep de bosschen in en waarnaar hij, Ouwe-Melse, samen met veel andere menschen nog, die fakkels en lanteerns droegen en honden bij zich hadden, op zoek was getrokken en 't gevonden had ook.

Dat had de deur opengedaan, 't Speelgoed geraakte zijn tooverglans kwijt voor den kleine, en van als de Izegrim een voet in 't Lammeke' zette, hing hij hem af aan de beenen met een dringend en smeekend: 'Toe Grootevâ... vertellen... vertellen!'

Grootevâ weerde het in den beginne wel zooveel hij kon. Hij zuchtte erbij, krabde zich achter de ooren.

Maar Melske liet niet af en 't duurde dan ook niet lang of de oude gaf toe.

En wat 't verwonderlijkste was, hij vertelde van zijn eigen, altijd en nog van zijn eigen, en dat was geen klein bier van een mensch lijk hij die aan de vierhoeken van de wereld gezeten had. Melske kwam dan telkens heel dicht

tegen zijn knie leunen, en al verstond hij er de helft niet van, met oogen strak en groot-open op het naar hem gebogen, vertellende gezicht en wit van spanning, bleef hij daar zoo zonder te roeren of te asemen bijkans. En waar hij nooit ofte nooit een woord over gelost had, wat ze misschien zelf met al 't geweld van de wereld niet uit zijn dikken kop hadden kunnen trekken, hij gaf het nu van zelfs, vergetend dat er nog andere luisteraars in deze kamer waren dan het ventje voor wien hij het deed.

Waar had hij overal niet gestoken? Jos en Marie konden hoe langer hoe minder hun ooren gelooven.

Geen land in den heelen wereld of hij bleek er geweest te zijn, en wat had hij allemaal niet gedaan: koolputter, matroos, boerenknecht, glasblazer, nachtwaker, leurder, tandentrekker, circus-zot, koetsier, goudzoeker, stamineebaasen nog veelmeer, gezwegen van zijn avonturen die een mensch aan 't rillen brachten en ontzet naar den kop deden grijpen.

En zoo keer na keer, hoe meer de Ize-

grim er leek in te geraken, hoe hartstochtelijker het ook werd.

't Kind moest er weldra niet meer naar vragen, hij begon na een tijdeken uit zich zelf, luider groeide zijn stem, zijn oogskens begonnen erbij te flikkeren en felle hoekige gebaren onderlijnden alles, als om de hevigheid van alles te laten voelen.

Al die herinneringen ze pakten hem stilaan zoo in, dat hij zonder er iets over te zeggen in Sinte-Rochus zijn knechtschap liet liggen, zijn kamer vergat te doen en direct na de mis, met den kop naar den grond en op gejaagde stappen, den buiten optrok om er ange, lange tochten te doen. Zelfs verg at hij menigen keer het noeneten, bleef gewoon weg en kwam slechts tegen den drieë, bestoven of beklodderd, in 't Lammeke' binnen vallen, want dat sloeg hij nooit ofte nimmer over. Jos en Marie en Trintje en zelfs de Vader, begonnen zich weer ongerust te maken over den Izegrim.

'Heb ik het ni gezegd!' jammerde Trintje. 'Da's allemaal door da' vertellen! En we waren nu zoo goed op

weg! Gezwegen van onzen Kleine!’

En ze achtte het heele spel voorgoed verloren, toen ze een beetje later hoorde, dat hij zoowaar weer naar ‘Den Hemel’ trok, om er met het trekkend volkske van de blauwe-tent gaan te kaarten en te vogelpikken.

‘Da's 't begin! We raken hem weer kwijt!’ zuchtte ze.

Toen kwam echter gelukkiglijk de tijd dat Klein-Melske naar school moest en daarmee was 't afgeloopen met den Izegrim zijn achternoensche verteluurkes.

En, curieus genoeg, temet scheidde hij er uit met zijn zotte wandeltochten, en ook met de pintjes-pakkerij met dat straat-uitschot in ‘Den Hemel’.

In ‘t Lammeke’ asemde ze verlucht op. Ze hadden zoo gedacht: da's 't begin van 't ende, hij trekt er vast en zekers weer uit. En als ze daarop van den Vader nog hoorden dat hij weer met zijn blauw schort en zijn halfmouwkes naar beneden was gekomen en terug in de keuken zijn werk deed, voelden ze zich weer heelemaal gerust

gesteld. Trintje was er zoo blij mee dat ze er een miske van dank liet voor lezen. De Izegrim verschoof zijn bezoeken tot na den vieren als de kleine thuis was van school. 't Was nu zijnen toer om te luisteren, want er kwam geen eind aan alles wat Melske hem te vertellen had van de school en van de meesters, van de kameraadjes en de platen aan den muur en de spelletjes die ze speelden op de koer en zoo honderd andere van die dingen.

Nooit begon Oude-Mels nog over zijn avonturen, doch in de plaats daarvan kwam hij alle Donderdagen 's achternoois, als de scholen vrij hebben, het ventje halen om er aan zijn hand een wandelingske mee te doen, zoo door de stad en ook al eens buiten op.

In 't Lammeke' waren ze er danig mee ingenomen.

Zie, da' was nu nog eens iets goeds! Klein-Melske hield hem straf vast, zijn Petere. Hij bracht hem nog waar ze hem hebben wilden. Maar geeneenen die er aan dacht dat die wandelingskens, zooiets navenant de speelgoed en vertelselkes-furie kon worden!

De eerste keeren verliep het goed en treffelijk. Ze wandelden eens naar de visschers kijken aan het Sas, of verder naar de reekens van 't Hofke van Ringen, en ook trokken ze eens naar 'De Papegaai' een befaamde afspanning waar ze lekkeren platte-kaas hadden en hooge touters voor groote en kleine kinderen.

Doch den vierden keer zat het alweer scheef. Hij klom zoowaar, met dat klein broekventje van een Melske den Sinte-Gommarustoren op! Hij liet hem 't uurwerk en den koperen rammel-trommel zien, kroop tot in 't klokken-huis en toonde hem vandaar het heele land met zijn torens, molens en dorpen. En toen ze naar beneden kwamen had hij in een spleet van den trap-koker een toren-hanne weten te verrassen waarmee ze fier als koningen naar huis kwamen.

In 't Lammeke' wisten ze niet wat ze hoorden. Den toren op, en met da' schaap! Ze rilden ervan.

Jos vond het noodig er een woord over te zeggen. Neeë, dat was toch nog een beetje te vroeg. Peinst eens,

een kind van zeven jaar en de trap die zoo sleetsch was!

Doch de Izegrim voelde zich beledigd. ‘k Ben ik er toch bij!’ gromde hij terug. ‘Door de hel gaan ik er mee en geen haarke zal er aan miskomen. Weest maar gerust!’

En als om te bewijzen dat hij met hun niets inzate, nam hij hem den volgenden keer mee op een mosselschuit die juist afzeilde, vaarde ermee tot voorbij Duffel en kwam in den valavond met het stoomtrammeke van ginder terug.

Gelukkig dat het te regenen begon en ook regenen bleef, zoodat het met die wandelingskens voorloopig uit was.

‘Spijtig!’ zei de Izegrim. ‘t Is anders zoo fijn buiten! Maar 't is niets, Melske, kom op!’ En voor een verandering leerde hij den kleine intusschen met de kaarten spelen.

Naden regen viel de vorst in. De overstroomde beemden, de Nethe en de vijvers vloedden toe en de witte sneeuw kwam de wereld donzig toedekken.

‘Sesa!’ riep hij uit. ‘Da's ook goed, manneke!’

De kaarten vlogen de kast in, hij kocht

voor elk een paar ferme schaverdijnen en warm ingedoefeld, met wanten aan en wollen sjerpen om den hals, trokken ze er onder hun getweën als gezworen kameraden op uit. Hij leerde den kleine schaatsen rijden, trok hem achter zich aan een stok mee ver weg over de effen beemdenvlakte en voor een afwisseling nam hij hem ook wel eens mee naar den Molldijk om er sneeuwforten te bouwen, sneeuwventen te maken en elkaar met sneeuwballen te bekogelen.

Neen, al schudden Marie en Trintje nog zoo het hoofd, tegen dees had Jos niets in te brengen. Hij luisterde lachend en met genot naar 't opgetogen relaas dat de kleine van al die tochten deed. Altijd was 't wat anders. Waar de oude 't verzon, 't was niet te begrijpen. En daarbij hoe gezond en sterk werd 't ventje er niet van, hij kon eten als een beer en nooit ofte nooit dat er iets aan mankeerde, geen vallingske, niets.

Doch als hij dan weer, bij 't invallen van den dooi, 't hooren kreeg dat ze samen, over de grachten achter 't Sas,

scholleken-tits waren gaan doen, dat Grootevader er, oei zoo bij! was ingeschoten en dat ze toch zoo gelachen hadden, dan trok hij toch weer groote oogen en kwam er angst op zijn herte nijpen.

't Open weer stond nu voor de deur en wie kon zeggen met wat plannen en streken dat spitsvel van zijn Vader rondliep? Hij leek in den laatsten tijd een echten kwâjongen geworden, en wat voor éénen dan nog! En met dien zou hij zijn jongske op stap laten blijven gaan?

Als hij nu eens kordaat zei: gedaan ermee? Tot nu toe had hij 't toegelaten, zonder er een enkel wordeken op te zeggen, en wat dan? Wat zou dat voor den oude zijn?

Neen, dat kon niet. Hij moest verder afwachten.

Maar in alle geval hij zou er een oogske in 't zeil blijven houden, en met kuren, lijk dees nu, moest hij niet meer beginnen!

De pelgrim

NATUURLIJK, zooals 't lieke begonnen was, zoo werd het voorts gezongen ook. En of Jos nu een oogsken in 't zeil hield of niet, de twee gingen hun uitgelaten gangen ongestoord verder.

Geenen Donderdag wentelde er over het rood-en-witte stedeke, of op den rammel van twee uur stapte de Izegrim de groene, gothieke poort van Sinte Rochus uit, al molekes slaande met zijn mispeleer en met een fellen lach op zijn rood gezicht. En maar pas was hij op de Kaai of ginder vloog met een luiden tjing de glazen deur van 't Lammeke' open en kwam Klein-Melske juichend en arm-zwaaiend naar hem toegestormd.

Hadden ze dat koppel laten betijen z' hadden van iederen dag een Donderdag gemaakt, want de oude zoowel als de jonge had den duvel gezien aan alle scholen en schoolmeesterij.

'De school?' schampte de Izegrim.

'Weete wa'? Ze moesten ze allemaal in brand steken en er al ulie geleerd-

heid bij smijten! Gijlie met ulie scholen! Komt maar eens mee naar landen waar er geen zijn! Peinsde gijlie nu da' ge slimmer of beter zijt dan die menschen ginder? Ge doet me lachen!'

En al verstond Kleine-Mels op verre na niet wat Grootvader zei, gelijk gaf hij hem: in brand moesten ze gestoken worden. Want lezen, schrijven, rekenen en al wat maar van in de verte naar leeren of scholen rook, geen wordeke moesten ze erover reppen of hij trok een gezicht alsof hij sterven moest. Was er het dreigement ni geweest dat ze hem nooit ofte nooit 's Donderdags nog zouden laten meegaan, hij was er niet naar toe te krijgen geweest, zelfs met geen stokken.

Och, wat zagen ze er mee af, Jos en Marie! En 't wierd al maar erger en erger, zoodat Trintje heur paternostersbidden met de intentie den Izegrim uit het Godshuis te drijven, zelfs opgaf, en 't in de plaats daarvan begon te doen voor den kleine, opdat Ons-Heer hem als-'t-u-blijft toch op de rechte paden zou houden! Want zaagt

ge hem ook misloopen! Ze mocht daar niet aan denken of ze vergrauwelde erbij!

Waar ze allemaal naar toe trokken, die twee, 't was niet om bij te houden!

Heel het land, drij, vier uren in 't ronde ketsten ze af en alle wegen en wegskens, bosschen en boschkens, grachten, beken, heikens, vennen, kapellekens, herbergen en afspanningen, wind- en watermolens, om niet te spreken van de boerenhofsteeën met hun menschen en hun beesten, en hun boogaerds, ze waren er geweest en kenden ze van buiten en van binnen. En 't was ook niet om zoo maar een keer gaan te kijken, lijk stadsmenschen gemeenlijk doen. Bijlange niet! Zoo iets kon men toch niet verwachten van den Izegrim! Hij zelf zei er nooit iets over, maar Kleine-Mels des te meer! Die was er fier mee lijk een haantje.

Als hij zoo terug kwam met een rood, verbrand gezicht en groen-en-grijs van 't mos der boomen en 't stof van de wegen, kregen ze in 't Lammeke' 't heele relaas van den tocht. Ze kon-

den erop aan altijd was er de een of ander waaghalzerij bij geweest. Hij had in boomen geklommen om naar de vogelennestjes te gaan zien, had bij den eenen of anderen boer peerd mogen rijden, was bij een mulder met de zak-koord naar boven getrokken, of ze waren gaan roeien of zwemmen of boogschieten en zoo honderd van die dingen meer.

Jos en Marie ze werden zoo stilaan gewend aan dat wildemansleven van hun jongste buiten in de open lucht en ze lachten er hertelijk om als hij weer eens met een vijf in de broek of met schrammen in zijn gezicht thuiskwam.

Alleen Trintje kon er zich maar niet in schikken. En ze zei 't ook vierkant wat ze van peinsde van zoo'n educatie vlak in den Izegrim zijn gezicht.

Doch die lachte dan eens spottend.

‘Is 't mijn petekind of is 't dat van u, Me'-Nichtje?’ vroeg hij. ‘Ge zoudt gij er toch ook geen labbekak van zien willen maken, zoo eene om in een glazen kastje te zetten? Een kerel moet het worden, eene met vuisten

aan zijn lijf, die weet wat hij wil en die voor geenen waarom op zijn kop laat zitten! Da' leeren ze op uw kak-scholen niet, Me'-Nichtje. Laat me maar doen, 'k ben er immers altijd bij!

Ja, dat moest ze toegeven, hij was er God-zij-geloofd! altijd bij. Tot nu toe ten minste. En hij paste goed op zijn petekind en daarom zweeg Trintje dan maar. Want was het al niet heel, heel veel dat een bullebijter lijk hij, dat op't leste van zijn leven was beginnen doen? En de Donderdagachtmanen volgden elkaar op, en voor een verandering kwamen de vacanties als elken dag een Donderdag was en een dubbelen nogal, van 's morgens tot 's avonds, noen-over-al.

Zoo ken telden er een jaar of twee, drie en ongezien kwam de tijd dat Kleine-Mels nu ook eens 't een en ander alleen wilde probeeren, zonder dat Grootvader er bij was.

En hij begon direct met stukken dat de menschen die 't hoorden er van vergriezelden en er krampen van kregen in hun handpalmen en in de zolen van hun voeten.

Een jongske op school had per ongeluk een bal in de dakgoot gegooid en terwijl hij met een verdrietig gezicht aan een paar kameraden de plek wees waar 't ding ievers liggen moest zagen ze daar in 't steeksche, leien dak een vensterke opengaan en Kleine-Mels die er doorkroop. Hij liet zich voorzichtig tot in de goot glijen, liep toen den bal oprapen dien hij onder 't luid gejoel en geroep der bengels naar beneden wierp, liep terug tot bij 't vensterke en trok er zich even gerust en kalm weer door.

De meesters die dat zagen, sloegen wit uit van den schrik en eenige momente zweetten ze water en bloed.

Kleine-Mels kwam lachend, precies of 't was niets, naar beneden en toen een der meesters, koleirig 't en kon ni meer, hem bij zijn kraag pakte om hem in een hoek te duwen, werd hij rebelsch, rukte zich los en zonder klak of jas rende hij de school uit, recht naar huis.

Toen ze daar even later van 't gebeurde hoorden zaten ze een wijle als van de hand Gods geslagen.

Jos deed niets anders dan zuchten,

Marie en de meisjes schreiden en als Grootevader daarop binnenkwam en vernam wat er voorgevallen was, werd hij toch ook wit en kreunde onwillens: 'ai mij!'

Er volgde een sermoen op van Jos, en een ferm. 't Scheelde ni veel of hij had slagen gekregen ook. 't Huis denderde ervan.

Ook de Izegrim werd kwaad, stak de vuisten omhoog en dreigde met van alles en nog.

Doch als het ventje dan plots te schreien begon, en naar hem toegewankeld kwam als om beschutting, viel temet zijne koleire en rolden er zoowaar tranen uit zijn pimpelende oogskes.

Toen was 't amen en uit met die wilde Donderdagsche tochten, met 't boomen klimmen en 't peerd rijden en 't spelevaren en 't werden tamme wandelingskens naar ievers een boerenherberg om er wat gaan te kegelen, te vogelepikken of met den boog naar den doel te schieten. De boeren op 't land of op de hoeven, de mulders, de schepers, de smeden of de visschers op de Nethe, ze zagen nooit het won-

derlijke koppel nog komen afgezakt om mee te mogen doen.

‘Lijk alle ding, heeft ook dees zijn goed in gehad!’ oordeelde Jos als hij merkte hoe Kleine Mels stiller werd en zelf niet meer naar die wilde streken vroeg.

En ook de Izegrim, die dat zag, zuchtte opgelucht.

‘Just op 't kantje af!’ zei hij tot zijn eigen. ‘Da'k daar ni aan gedacht had! Nu had dat eens verkeerd moeten aflopen! God-van-de-zeel en dat door mijn schuld! 'k Was er zot van geworden!’

Maar seffens daarop kwam er toch iets als fierigheid in hem.

‘Hij dúrft! En hij 's vást ook! En dat heb ik hem geleerd!’ pochte hij. ‘Laat hem maar gaan! Laat hem maar gaan! Maar we moeten er dicht blijven! Heel dicht!’

Daarmee stonden ze in ‘t Lammeke’ ook weer een stap verder.

Zoo dachten ze ten minste. Want van de waaghalzerijen die Kleine Mels buiten hun weten uithaalden, wisten ze niets.

Trintje hoefde nu niet meer te bidden voor hem, vond ze, en ze kon nu weer heur gepaternoster tot Sinte-Antonius wijden voor den Izegrim zijn verdere bekeering. Ze twijfelde er niet aan, nu moest ze 't winnen en ze riskeerde het zelf hem erover aan te spreken.

‘Zoude nu eindelijk ni bij Jos gaan inwonen, Kozijn?’ sprak ze smeekend. ‘Wa' blijfde gij daar toch doen in dat arme-menschen-Godshuis? Toe, peins ook eens aan uw petekind! Ge zoudt er ons allemaal toch zoo blij mee maken!’ De Izegrim zei niet neen, zei niet ja, keek zelf niet kwaad en al wat hij deed was eens zijn rooden kop, met die zotte, vernederende bui erop, overentweer schudden.

En 't zou er vast en zeker van gekomen zijn ook. Trees zei dat ze 't voelde aankomen, en ook de Vader was van dat gedacht, al vond hij het jandome! spijtig, danig spijtig, want ze waren niet meer te tellen de kistjes sigaren en de flesschen Kempeneer die hij zoo in den loop dezer jaren had toegestopt gekregen.

Maar toen gebeurde er iets, dat die schoone hoop pardoes en hard in gruzelementen sloeg.

Op een achternoen, na den vieren, was Kleine Mels weer eens, zooals 't meer gebeurde, met jongens uit de geburen piepenborg gaan spelen in den 'Tieber', een groot, oud houtmagazijn op de Kaai. 't Was nievers, zelfs in de bosschen niet, zoo plesant piepenborg spelen, als dáár tusschen, achter en op de stapels planken, en op de vele droogzolders waar 't meubelmakershout geborgen lag.

De jongens hadden zich weggestoken en Jommeke Neels, die onder de poort bij 't pot tot honderd had geteld, keerde zich juist om als er door 't luik in de zoldering, waardoor de planken naar boven werden geheschen, iets lijk een zak rap naar beneden kwam gevallen en met een drogen smak op den grond terecht kwam.

Jommeke verschrikt, keek toe en zag daar, slap en als ineengevouwen en wit als de dood, Mels liggen.

Lijk zot vloog hij de koer op, riep, dat

't helmde: 'Mels is gevallen! Van 't zolder gevallen!' en subiet schoten de jongens en 't werkvolk en den baas en madam van den Tieber toe.

Voorzichtig raapten ze hem op en droegen hem binnen in de woonkamer op den canapee, terwijl er eenigen rap naar 't Lammeke' liepen en ook naar Dokter Peeters die vlak bij woonde.

Op een sibot waren Jos daar en Marie en de meisjes, en de geburen die in de poort samen troepelden hoorden daarbinnen een gekres opgaan dat ze er koud van werden en tranen in hun oogen kregen. Ze vroegen de jongens uit die er asemloos bij stonden en moeilijk vertelden wat er gebeurd was, ze wezen elkaar het hooge, noodlottige luik en de plaats waar hij neerplofte, en ze dachten niet anders of hij was morsdood gevallen.

Seffens was ook Dokter Peeters erbij en een beetje na hem, wit als een laken, met mond en oogen wijd-open en de handen aan den kop, lijk iemand van zinnen, kwam ook Trintje Nieuwejaers toegelopen.

‘Laat me door! Laat me door!’ kreunde ze en men hoorde door den muur heur geschrei en gekres snijdend boven 't andere uit.

Pas was ze binnen of, hijgend en blazend, de ellebogen in de zij geklemd en den blooten, dikken kop waar schuim uit leekte, als een stormram vooruit, stormde de Izegrim op 't volk in. Hij drong er al boksend en schoppend door, dat ze ‘au!’ riepen van de pijn, beukte met een kopstoot de deur open en verdween stampend de gang in.

Lang bleef hij er echter niet. Eer de menschen bekomen waren van dien bokkigen aanval, was hij daar terug, rechtop dezen keer met de armen open en 't witte gezicht dat beefde en trilde naar den hemel geheven.

‘Hij leeft nog!... Hij leeft nog!’ zuchtte hij. ‘Hij moet blijven leven!’

't Volk week beangstigd op zij, liet hem door. En zoo in die houding, aldoor zuchtend: ‘Hij moet blijven leven....’ stapte hij de Kaai af, wandelde de Rechtestraat ten ende en liep recht de Groote Kerk binnen.... Ja, 't was zoo, Kleine Mels leefde nog.

De meid uit den Tieber kwam 't vertellen. Een mirakel was 't ze, had dokter Peeters gezegd, een echt mirakel. Maar ze mochten hem niet vertransporteeren nog, en 't moest stil, heel stil rond hem zijn en daarom vroeg ze om nu allemaal de poort uit te gaan.

De menschen deden het, opgelucht, en de groote poorten werden zacht dicht geduwd en gegrendeld.

In den laten avond, toen 't asemen was bij gekomen en ook de polsslag, werd het ventje heel stil en zonder schokken op een baar naar huis gebracht.

Hij was gered, zei Dokter Peeters, maar alles moest verder heel kalm gaan en over de twee gebroken ribben moesten ze zich niet ongerust maken, dat kwam wel in orde.

Toen eerst dacht Jos aan zijn vader.

Hij liep naar 't Godshuis om 't gaan te zeggen, doch daar vond hij Miele, hijgend en opgewonden 't en kon niet meer.

Melse was niet naar huis gekomen en waar hij zat geen mensch die 't wist.

Hij was na 't malheur van de een kerk naar de ander getrokken, had overal met de armen omhoog en luid-op vóór 't hoog-altaar zitten bidden voor zijn petekind en waar ze hem 't lest gezien hadden was in 't Kapelleke buiten de Leuvensche Poort. Aan een vrouwke dat daar juist een kruisweg aan 't doen was en die hem had gevraagd wat hem toch mankeerde, had hij geantwoord: 'k Moet bidden.... altijd bidden.... Want hij leeft nog.... hij moèt blijven leven,' en toen was hij den steenweg naar Kessel opgestapt.

Jos liep in eenen asem naar 't politiebureau, mannen met honden en lantaarns werden samengebracht en op een wagen, met Jos aan hun kop, reden ze rap de Leuvensche poort uit. Aan alle kapellekens hielden ze stil, zochten er struiken en grachten af, maar niets te vinden. Ze reden door Kessel en Nijlen en Bouwel tot Herenthals toe doch keerden in den morgen onverrichterzake weder.

Er werd geschreven en getelefoneerd naar alle hoeken en kanten, Jos loof-

de geld uit voor wie hem vond, doch dat ook was vruchteloos.

Hij was weg en bleef weg en nooit ofte nooit meer hoorde men nog iets van den Isegrim....

Te Tiel in de Betuwe ten jare 1929.